

วิจัยในชั้นเรียน

เรื่อง การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนรู้ให้มีวินัยและความรับผิดชอบของ
นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 แผนกเครื่องมือกลและซ่อมบำรุง

นาย นิพัทธ์พงษ์ พงษ์ละออ
ตำแหน่ง ครูอัตราจ้าง

วิทยาลัยเทคนิคบ้านค่าย
สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ

สารบัญ

	หน้า
สารบัญ	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทที่ 1 บทนำ	ข
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	1
บทที่ 3 วิธีดำเนินการ	4
บทที่ 4 ผลการทดลองและอภิปรายผลการทดลอง	22
บทที่ 5 สรุปผลและข้อเสนอแนะ	23
	25

กิตติกรรมประกาศ

การเรียนการสอนในชั้นเรียน ผู้จัดทำวิจัยในชั้นเรียนได้สังเกตพฤติกรรมการเรียนของผู้เรียน พบว่ามีผู้เรียนไม่มีความเข้าใจในการใช้เครื่องจักรซีเอ็นซี เนื่องจากเครื่องจักรกลซีเอ็นซีมีไม่มากพอต่อการใช้ในการเรียนรู้ จึงทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ มีความเข้าใจในการใช้เครื่องจักรกลซีเอ็นซีได้ไม่ดีพอ ดังนั้นผู้จัดทำวิจัยจึงนำข้อมูลเหล่านั้นมาจัดทำเป็นรายงานวิจัย เพื่อการศึกษาแก้ปัญหาที่ทำให้ผู้เรียนกลุ่มดังกล่าว มีความเข้าใจและรู้วิธีการใช้เครื่องจักรกลซีเอ็นซีที่ถูกต้องและบรรลุเป้าหมายในการเรียนการสอน จึงทำให้นักเรียนมีความเข้าใจในการเรียนรู้ที่มากขึ้น โดยมุ่งหวังให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองและให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น

การทำวิจัยในครั้งนี้ขอขอบคุณคณะครูทุกท่านที่ให้คำแนะนำและให้คำปรึกษา ที่ทำให้งานวิจัยสำเร็จลุล่วงด้วยดี

(นายนิพัทธ์พงษ์ พงษ์ละออ)

ผู้วิจัย

บทที่ ๑

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญ

ปัจจุบันสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงในทุกๆด้านทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง จึงจำเป็นต้องอาศัยองค์ประกอบต่าง ๆ มาเกื้อหนุนกัน ซึ่งต้องมีการพัฒนาโดยต้องคำนึงถึงทรัพยากรที่มีคุณภาพและสิ่งที่สำคัญที่สุดคือทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพ โดยจะต้องมีคุณสมบัติด้านสมรรถภาพทางร่างกายและจิตใจที่ดี มีสติปัญญา มีความรู้ความสามารถ มีความอดทน ขยันขันแข็ง ไม่ย่อท้อต่อความยากลำบาก กล้าเผชิญปัญหาและอุปสรรคด้วยความมุ่งมั่น ถ้ามนุษย์ทุกคนมีคุณสมบัติดังกล่าวก็จะเป็นผู้มีวินัยในตนเอง ซึ่งจะเป็นวัฒนธรรมที่ทุกคนในสังคมต้องปฏิบัติ เพราะจะทำให้สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข วินัยจึงเป็นคุณธรรมที่ควรสร้างและปลูกฝังให้ทุกคนใช้เป็นแนวทางสำหรับบังคับพฤติกรรมของตนเอง ทำให้บรรลุตามจุดหมายของชีวิตและประสบความสำเร็จในชีวิต เพราะฉะนั้นครูควรสร้างสรรควินัยให้เกิดแก่นักเรียน เมื่อนักเรียนมีวินัย มีความรับผิดชอบ ในหน้าที่ของตนจะทำให้สามารถควบคุมพฤติกรรมของตนให้เป็นไปในทางที่ดีงาม จึงควรมีการปลูกฝังให้ยึดถือและปฏิบัติอย่างเคร่งครัดถ้าหากในสังคมไม่มีการปลูกฝังและพัฒนาเด็กให้มีวินัยและมีคุณภาพแล้วการพัฒนาสังคมและประเทศก็จะเป็นไปอย่างไม่มีประสิทธิภาพจึงควรต้องปลูกฝังวินัยในตนเองให้เป็นพื้นฐานในที่สุดก็จะสามารถพัฒนาประเทศชาติให้มีความก้าวหน้ามากยิ่งขึ้นดังนั้น การศึกษาจึงเป็นสิ่งที่สำคัญและมีความจำเป็นอย่างมากในการที่จะพัฒนาให้มนุษย์มีประสิทธิภาพและศักยภาพสูงสุด

จากการเป็นคุณครูผู้สอนของนักศึกษา ปวช.๑ แผนกเครื่องมือกลและซ่อมบำรุง วิทยาลัยเทคนิคบ้านค่าย ซึ่งมีหน้าที่ดูแลนักเรียนด้านพฤติกรรมและการเรียนของนักเรียนทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนพบว่าพฤติกรรมและการเรียนของนักเรียนบางคนในห้องเรียนไม่สนใจเรียนขาดความรับผิดชอบและระเบียบวินัย จึงทำให้บรรยากาศการเรียนรู้อันเอื้อต่อการเรียนการสอนและมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์จึงทำให้เกิดปัญหาในการเรียนรู้จะส่งผลกระทบต่อนักเรียนบางคนที่มีผลการเรียนค่อนข้างต่ำ จึงต้องใช้กระบวนการวิจัยมาแก้ปัญหาโดยการนำทฤษฎีการเรียนรู้ ทฤษฎีแรงจูงใจ และทฤษฎีการวางเงื่อนไข มาใช้กับนักเรียนเพื่อเป็นการพัฒนาและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและการเรียนและส่งเสริมศักยภาพของนักเรียน ให้เกิดการเรียนรู้เต็มศักยภาพและความสามารถของตนเอง ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนมีวินัย รับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเอง มีบรรยากาศการเรียนรู้ที่เหมาะสม เป็นการ

ปลูกฝังระเบียบวินัย การรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น ทำให้สามารถพัฒนานักเรียนให้เกิดการเรียนรู้
อย่างมีประสิทธิภาพและมีผลการเรียนดีขึ้น

ความสำคัญของการศึกษา

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ทำให้ทราบถึงด้านพฤติกรรมการณ์เรียน เมื่อศึกษามีการปรับเปลี่ยน
พฤติกรรมให้เป็นผู้มีวินัยในตนเองและมีความรับผิดชอบ จะทำให้นักเรียนสนใจเรียนและมีความขยัน
อดทน มีแรงจูงใจทำให้มีผลการเรียนดีขึ้น ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อครูผู้สอนและครูทุกท่านที่จะนำมา
เสริมสร้าง พัฒนานักศึกษาให้มีคุณค่ามีคุณประโยชน์ต่อครอบครัว โรงเรียน สังคมและประเทศชาติ
ต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อเป็นการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการณ์เรียนให้เป็นผู้มีวินัยและมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่และ
การเรียนดีขึ้นของการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการณ์เรียนให้มีวินัยและความรับผิดชอบของนักศึกษา
ปวช.๑ แผนกวิชาเครื่องมือกลและซ่อมบำรุง วิทยาลัยเทคนิคบ้านค่าย ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา
๒๕๖๔

สมมุติฐานการวิจัย

การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการณ์เรียนให้มีวินัยและมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของนักเรียน ทำให้
สามารถพัฒนาศักยภาพด้านพฤติกรรมและการเรียนให้ดีขึ้น

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

๑. ประชากรในการศึกษาค้นคว้าเป็นของนักศึกษา ปวช.๑ แผนกวิชาเครื่องมือกลและซ่อม
บำรุง วิทยาลัยเทคนิคบ้านค่าย ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๔ จำนวน ๔๓ คน

๒. ตัวแปรที่ศึกษา

๒.๑ ตัวแปรอิสระ คือ พฤติกรรมด้านวินัยและความรับผิดชอบต่อตนเองได้แก่
วินัยในตนเอง ความรับผิดชอบ แรงจูงใจในการเรียน

๒.๒ ตัวแปรตาม คือ พฤติกรรมด้านความมีวินัยในตนเอง

นิยามศัพท์เฉพาะ

ความมีวินัยในตนเอง หมายถึง การประพฤติปฏิบัติตามกฎระเบียบและไม่ทำผิดต่อ
กฎระเบียบในการเป็นนักเรียน

ความรับผิดชอบ หมายถึง ความมุ่งมั่นของนักเรียนที่จะงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จลุล่วง
ด้วยดี และตั้งใจเรียนอย่างเต็มความสามารถ

แรงจูงใจในการเรียน หมายถึง การแสดงพฤติกรรมเมื่อถูกกระตุ้นจากสิ่งเร้า เช่น คำชมเชย
การให้รางวัล ฯลฯ แล้วสามารถประพฤติตนได้บรรลุเป้าหมายโดยการเรียนรู้ของแต่ละคน

บทที่ ๒

เอกสารและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องในการจัดทำงานวิจัย มีดังนี้

จิตวิทยาการศึกษา

เจตคติ (Attitude)

ทฤษฎีแรงจูงใจ

ทฤษฎีการเรียนรู้แบบวางเงื่อนไข แบบแบบการกระทำของสกินเนอร์

จิตวิทยาการศึกษา

จิตวิทยาการศึกษา มีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษา การสร้างหลักสูตรและการเรียนการสอนโดยคำนึงถึงความแตกต่างของบุคคล นักศึกษาและครู จำเป็นต้องมีความรู้พื้นฐานทางจิตวิทยาการศึกษา เพื่อจะได้เข้าใจพฤติกรรมของผู้เรียนและกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนถึงปัญหาต่างๆ เกี่ยวกับการเรียนการสอน

ความสำคัญของการศึกษาจิตวิทยาการศึกษา

ความสำคัญของวัตถุประสงค์ของการศึกษาและบทเรียน นักจิตวิทยาการศึกษาได้เน้นความสำคัญของความชัดเจนของการระบุวัตถุประสงค์ของการศึกษาบทเรียนตลอดจนถึงหน่วยการเรียนรู้ เนื่องจากวัตถุประสงค์จะเป็นตัวกำหนดการจัดการเรียนการสอน ทฤษฎีพัฒนาการ และทฤษฎีบุคลิกภาพ เป็นเรื่องที่นักการศึกษาและครูจะต้องมีความรู้เพราะจะช่วยให้เข้าใจเอกลักษณ์ของผู้เรียนในวัยต่าง ๆ โดยเฉพาะวัยอนุบาล วัยเด็ก และวัยรุ่น ซึ่งเป็นวัยที่กำลังศึกษาในโรงเรียน ความแตกต่างระหว่างบุคคลและกลุ่ม นอกจากมีความเข้าใจพัฒนาการของเด็กวัยต่าง ๆ แล้วนักการศึกษาและครูจะต้องเรียนรู้ถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและกลุ่มทางด้านระดับเชาวน์ปัญญา ความคิดสร้างสรรค์ เพศ สถานะทางเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งนักจิตวิทยาได้คิดวิธีการวิจัยที่จะช่วยชี้ให้เห็นว่าความแตกต่างระหว่างบุคคลเป็นตัวแปรที่สำคัญในการเลือกวิธีสอนและในการสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม ทฤษฎีการเรียนรู้ นักจิตวิทยาที่ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการเรียนรู้ นอกจากจะสนใจว่าทฤษฎีการเรียนรู้จะช่วยให้นักเรียนให้เรียนรู้และจดจำอย่างมีประสิทธิภาพได้อย่างไรแล้ว ยังสนใจองค์ประกอบเกี่ยวกับตัวของ ผู้เรียน เช่น แรงจูงใจว่ามีความสัมพันธ์กับการเรียนรู้อย่างไร ความรู้เหล่านี้นี้ก็มีความสำคัญต่อการเรียนการสอน ทฤษฎีการสอนและเทคโนโลยีทางการศึกษา นักจิตวิทยาการศึกษาได้เป็นผู้นำในการบุกเบิกตั้งทฤษฎีการสอน ซึ่งมีความสำคัญและมีประโยชน์เท่าเทียมกับ

นักจิตวิทยาการศึกษาได้เสนอหลักการสอนและวิธีการสอนตามทฤษฎีทางจิตวิทยาที่แต่ละท่านยึดถือ เช่น หลักการสอนและวิธีสอนตามทศวรรษนักจิตวิทยาพฤติกรรมนิยม ปัญญานิยม และมนุษยนิยม หลักการวัดผลและประเมินผลการศึกษา ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับเรื่องนี้จะช่วยให้นักการศึกษา และครู ทราบว่า การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพหรือไม่ หรือผู้เรียนได้สัมฤทธิ์ผลตามวัตถุประสงค์เฉพาะของ แต่ละวิชาหรือหน่วยเรียนหรือไม่ เพราะถ้าผู้เรียนมีสัมฤทธิ์ผลสูง ก็จะเป็นผลสะท้อนว่าโปรแกรม การศึกษามีประสิทธิภาพและการสร้างบรรยากาศของห้องเรียน เพื่อเอื้อการเรียนรู้และช่วยเสริมสร้าง บุคลิกภาพของนักเรียน ความสำคัญของจิตวิทยาการศึกษาต่ออาชีพครูมีความสำคัญในเรื่องต่อไปนี้

๑. ช่วยให้ผู้ครูรู้จักลักษณะนิสัยของนักเรียนที่ครูต้องสอนโดยทราบหลักพัฒนาการทั้งทางร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม และบุคลิกภาพเป็นส่วนรวม

๒. ช่วยให้ผู้ครูมีความเข้าใจพัฒนาการทางบุคลิกภาพบางประการของนักเรียน เช่น อັตมโนทัศน์ ว่าเกิดขึ้นได้อย่างไร และเรียนรู้ถึงบทบาทของครูในการที่ช่วยนักเรียนให้มีอັตมโนทัศน์ที่ดีและถูกต้อง ได้อย่างไร

๓. ช่วยครูให้มีความเข้าใจในความแตกต่างระหว่างบุคคลเพื่อจะได้ช่วยนักเรียนเป็นรายบุคคลให้ พัฒนาตามศักยภาพของแต่ละบุคคล

๔. ช่วยให้ผู้ครูรู้จักจัดสภาพแวดล้อมของห้องเรียนให้เหมาะสมแก่วัยและขั้นพัฒนาการของ นักเรียนเพื่อจูงใจให้นักเรียนมีความสนใจและมีความที่อยากจะเรียนรู้

๕. ช่วยให้ผู้ครูทราบถึงตัวแปรต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของนักเรียนเช่นแรงจูงใจอັตมโนทัศน์ และการตั้งความคาดหวังของครูที่มีต่อนักเรียน

๖. ช่วยครูในการเตรียมการสอนวางแผนการเรียน เพื่อทำให้การสอนมีประสิทธิภาพสามารถ ช่วยให้นักเรียนทุกคนเรียนตามศักยภาพของแต่ละบุคคล โดยคำนึงถึงหัวข้อต่อไปนี้

๖.๑ ช่วยครูเลือกวัตถุประสงค์ของบทเรียนโดยคำนึงถึงลักษณะนิสัยและความแตกต่าง ระหว่างบุคคลของนักเรียนที่จะต้องสอนและสามารถที่จะเขียนวัตถุประสงค์ให้นักเรียนเข้าใจว่าสิ่ง คาดหวังให้นักเรียนรู้มีอะไรบ้าง โดยถือว่าวัตถุประสงค์ของบทเรียนคือสิ่งที่จะช่วยให้นักเรียนทราบ เมื่อจบบทเรียนแล้วนักเรียนสามารถทำอะไรได้บ้าง

๖.๒ ช่วยครูในการเลือกหลักการสอนและวิธีสอนที่เหมาะสม โดยคำนึงลักษณะนิสัยของ นักเรียนและวิชาที่สอน และกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียน

๖.๓ ช่วยครูในการประเมินไม่เพียงแต่เฉพาะเวลาครูได้สอนจนจบบทเรียนเท่านั้นแต่ใช้ ประเมินความพร้อมของนักเรียนก่อนสอน ในระหว่างที่ทำการสอน เพื่อทราบว่านักเรียนมี ความก้าวหน้าหรือมีปัญหาในการเรียนรู้อะไรบ้าง

๗. ช่วยครูให้ทราบหลักการและทฤษฎีของการเรียนรู้ที่นัก ได้พิสูจน์แล้วว่าได้ผลดี เช่น การเรียน จากการสังเกตหรือการเลียนแบบ

๘. ช่วยครูให้ทราบถึงหลักการสอนและวิธีสอนที่มีประสิทธิภาพรวมทั้งพฤติกรรมของครูที่มีการสอนอย่างมีประสิทธิภาพว่ามีอะไรบ้าง เช่น การใช้คำถาม การให้แรงเสริม และการทำตนเป็นต้นแบบ

๙. ช่วยครูให้ทราบว่านักเรียนที่มีผลการเรียนดีไม่ได้เป็นเพราะระดับเชาวน์ปัญญาเพียงอย่างเดียว แต่มีองค์ประกอบอื่น ๆ เช่น แรงจูงใจ ทักษะคิดหรืออัตรานิสัยของนักเรียนและความคาดหวังของครูที่มีต่อนักเรียน

๑๐. ช่วยครูในการปกครองชั้นและการสร้างบรรยากาศของห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้และเสริมสร้างบุคลิกภาพของนักเรียน ครูและนักเรียนมีความรักและไว้วางใจซึ่งกันและกันนักเรียน ต่างก็ช่วยเหลือกันและกัน ทำให้ห้องเรียนเป็นสถานที่ที่ทุกคนมีความสุขและนักเรียนรักโรงเรียน อยากมาโรงเรียนเนื่องจากการศึกษามีบทบาทสำคัญในการช่วยให้เยาวชนพัฒนาการทั้งทางด้านเชาวน์ปัญญาและทางบุคลิกภาพ เพื่อช่วยให้เยาวชนมีความสำเร็จในชีวิตทุกประเทศจึงหาทางส่งเสริมการศึกษาให้มีคุณภาพ มีมาตรฐานความเป็นเลิศ ความรู้เกี่ยวกับจิตวิทยาการศึกษาจึงสำคัญในการช่วยทั้งครูและนักศึกษาผู้มีความรับผิดชอบในการปรับปรุงหลักสูตรและการเรียนการสอนพัฒนาการจิตวิทยาการศึกษา

จิตวิทยา เป็นศาสตร์ที่มีคนสนใจมาตั้งแต่สมัยกรีกโบราณก่อนคริสต์กาล มีนักปรัชญาชื่อ พลาโต (Plato ๔๒๗ – ๓๔๗ ก่อนคริสต์กาล) อริสโตเติล (Aristotle ๓๘๔ – ๓๒๒ ก่อนคริสต์กาล) ได้กล่าวถึงธรรมชาติและพฤติกรรมของมนุษย์ในเชิงปรัชญามากกว่าแนวคิดทางวิทยาศาสตร์ การศึกษาในยุคนั้นเป็นแบบเก้าอี้โต๊ะกลมหรือเรียกว่า Arm Chair Method เรียกจิตวิทยาในยุคนั้นว่า จิตวิทยายุคเก่าเพราะนักจิตวิทยานั่งศึกษาอยู่กับโต๊ะทำงาน โดยใช้ความคิดเห็นของตนเองเพียงอย่างเดียวไม่มีการทดลอง ไม่มีการวิเคราะห์ใด ๆ ทั้งสิ้นต่อมาอริสโตเติลได้สนใจจิตวิทยาได้ทำการศึกษาและได้เขียนตำราเล่มแรกของโลกเป็นตำราที่ว่าด้วยเรื่อง วิญญาณชื่อ De Anima แปลว่า ชีวิต เขากล่าวว่า วิญญาณเป็นต้นเหตุให้คนต้องการเรียนจิตวิทยา คนในสมัยโบราณจึงศึกษาจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับวิญญาณ โดยมีความเชื่อว่าวิญญาณจะสิงอยู่ในร่างกายของมนุษย์ขณะมีชีวิตอยู่ เมื่อคนสิ้นชีวิตก็หมายถึงร่างกายปราศจากวิญญาณและวิญญาณออกจากร่างลอยไปชั่วระยะหนึ่งแล้วอาจจะกลับสู่ร่างกายคนอีกได้ และเมื่อนั้นคน ๆ นั้นก็จะฟื้นคืนชีพขึ้นมาอีก ชาวกรีกจึงมีการคิดค้นวิธีการป้องกันศพไม่ให้เน่าเปื่อยที่เรียกว่า มัมมี่ เพื่อคอยการกลับมาของวิญญาณ ต่อมาประมาณศตวรรษที่ ๑๑ - ๑๒ ได้เกิดลัทธิความจริง (Realism) เป็นลัทธิที่เชื่อสภาพความเป็นจริงของสิ่งต่างๆและลัทธิความคิดรวบยอด (Conceptualism) ที่กล่าวถึงความคิดที่เกิดขึ้นหลังจากได้วิเคราะห์พิจารณาสิ่งต่าง ๆ ถัดมาแล้ว จากลัทธิทั้งสองนี้เองทำให้ผู้คนมีความคิดมากขึ้นมีการคิดวิเคราะห์ ไตร่ตรอง จึงเป็นเหตุให้ผู้คนเริ่มหันมาสนใจในทางวิทยาศาสตร์ และจึงเริ่มมาสนใจในเรื่องจิตวิทยาในเชิงวิทยาศาสตร์มากขึ้น ในขณะเดียวกันก็ยังสนใจศึกษาเรื่องจิตมากขึ้นด้วย รวมทั้งให้ความสนใจศึกษาเกี่ยวกับเรื่องจิตสำนึก (Conscious) อันได้แก่ การมีสมาธิ การมีสติสัมปชัญญะ และเชื่อว่าจะเป็นมนุษย์ได้จะต้องประกอบไปด้วยร่างกายกับจิตใจ จึงมีคำพูดติดปากว่า “A Sound

mind is in a sound body” จิตที่ฝังอยู่ในร่างกายที่สมบูรณ์ ความสนใจเรื่องจิตจึงมีมากขึ้นตามลำดับ นอกจากนี้ยังเชื่อว่า จิต แบ่งสามารถเป็นส่วนๆ ได้แก่ ความคิด(Idea) จินตนาการ (Imagine) ความจำ (Memory) การรับรู้ (Concept) ส่วนที่สำคัญที่สุดเรียกว่า Faculty of will เป็นส่วนหนึ่งของจิตที่สามารถสั่งการเคลื่อนไหวต่าง ๆ ของร่างกายต่อมา Norman L. Mumm มีความสนใจเรื่องจิต เขากล่าวว่า จิตวิทยา คือการศึกษาเรื่องจิต ในปี ค.ศ.๑๕๙๐ คำว่า Psychology จึงเป็นที่รู้จักและสนใจของคนทั่วไป

จอห์น ลอค (John Locke ค.ศ. ๑๖๓๒ - ๑๗๐๔) ได้ชื่อว่าเป็น บิดาจิตวิทยาแผนใหม่ เขาเชื่อว่า ความรู้สึกตัว (Conscious) และสิ่งแวดล้อมเป็นตัวที่มีอิทธิพลต่อจิต

วิธีการศึกษาทางจิตวิทยา การศึกษาทางจิตวิทยาใช้หลาย ๆ วิธีการมาผสมผสานและทำการวิเคราะห์บนสมมุติฐาน นักจิตวิทยาจะใช้วิธีการต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ เช่น การตรวจสอบตนเอง การสังเกต การศึกษาบุคคลเป็นรายกรณี การสัมภาษณ์ การทดสอบ ดังจะอธิบายเรียงตามลำดับต่อไปนี้

๑. การตรวจสอบตนเอง (Introspection) หมายถึง วิธีการให้บุคคลสำรวจ ตรวจสอบตนเองด้วยการย้อนทบทวนการกระทำและความรู้สึกนึกคิดของตนเองในอดีต ที่ผ่านมา แล้วบอกความรู้สึกออกมา โดยการอธิบายถึงสาเหตุและผลของการกระทำในเรื่องต่าง ๆ เช่น ต้องการทราบ ว่าทำไมเด็กนักเรียนคนหนึ่งจึงชอบพูดปดเสมอ ๆ ก็ให้เล่าเหตุหรือเหตุการณ์ในอดีต ที่เป็นสาเหตุให้มีพฤติกรรมเช่นนั้นก็จะทำให้ทราบที่มาของพฤติกรรมและได้แนวทางในการที่จะช่วยเหลือแก้ไขพฤติกรรมดังกล่าวได้

การตรวจสอบตนเองจะได้รับข้อมูลตรงตามความเป็นจริงและเป็นประโยชน์ เพราะผู้รายงานที่มีประสบการณ์และอยู่ในเหตุการณ์นั้นจริงๆ แต่หากผู้รายงานจดจำเหตุการณ์ได้แม่นยำ และมีความจริงใจในการรายงานอย่างซื่อสัตย์ไม่ปิดบังและบิดเบือนความจริง แต่หากผู้รายงานจำเหตุการณ์หรือเรื่องราวไม่ได้หรือไม่ต้องการรายงานข้อมูลที่แท้จริงให้ทราบก็จะทำให้การตีความหมายของเรื่องราวต่าง ๆ หรือเหตุการณ์ผิดพลาดไม่ตรงตามข้อเท็จจริง

๒. การสังเกต (Observation) หมายถึง การเฝ้าดูพฤติกรรมในสถานการณ์ที่เป็นจริง อย่างมีจุดมุ่งหมาย โดยไม่ให้ผู้ถูกสังเกตรู้ตัว การสังเกตแบ่งเป็น ๒ ลักษณะคือ

๒.๑ การสังเกตอย่างมีแบบแผน (Formal Observation) หมายถึง การสังเกตที่มีการเตรียมการล่วงหน้า มีการวางแผน มีกำหนดเวลา สถานการณ์ สถานที่ พฤติกรรมและบุคคลที่จะสังเกต ไว้เรียบร้อยแล้วเมื่อถึงเวลาที่นักจิตวิทยาวางแผนก็จะเริ่มทำการสังเกตพฤติกรรมตามที่กำหนดและผู้สังเกตพฤติกรรมจะจดพฤติกรรมทุกอย่างในช่วงเวลานั้นอย่างตรงไปตรงมา

๒.๒ การสังเกตอย่างไม่มีแบบแผน (Informal Observation) หมายถึง การสังเกต โดยไม่ต้องมีการเตรียมการล่วงหน้าหรือวางแผนล่วงหน้า แต่สังเกตตามความสะดวกของผู้สังเกตคือ จะสังเกตช่วงเวลาใดก็ได้แล้วทำการจดบันทึกพฤติกรรมที่ตนเห็นอย่างตรงไปตรงมา

การสังเกตช่วยให้ได้ข้อมูลละเอียด ชัดเจนและตรงไปตรงมา เช่น การสังเกต อารมณ์ ความรู้สึก ของบุคคลต่อสถานการณ์ต่างๆจะทำให้เห็นพฤติกรรมได้ชัดเจนกว่าการเก็บข้อมูลด้วยวิธีการอื่นๆ แต่การสังเกตที่ดีมีคุณภาพมีส่วนประกอบหลายอย่าง เช่น ผู้สังเกตจะต้องมีใจเป็นกลาง ไม่อคติหรือลำเอียงอย่างหนึ่งอย่างใด และสังเกตได้ทั่วถึง ครอบคลุม สังเกตหลาย ๆ สถานการณ์ หลาย ๆ หรือหลาย ๆ พฤติกรรมและใช้เวลาในการสังเกต ตลอดจนการจดบันทึกการสังเกตอย่างตรงไปตรงมาและแยกการบันทึกพฤติกรรมจากการตีความไม่ปะปนกัน ก็จะทำให้การสังเกตได้ข้อมูลตรงตามความเป็นจริงและนำมาใช้ประโยชน์ตามจุดมุ่งหมาย

๓. การศึกษาบุคคลเป็นรายกรณี (Case Study) หมายถึง การศึกษารายละเอียดต่าง ๆ ที่สำคัญของบุคคล แต่ต้องใช้เวลาศึกษาติดต่อกันเป็นระยะเวลาหนึ่ง แล้วรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์พิจารณาตีความเพื่อให้เข้าใจถึงสาเหตุของพฤติกรรม หรือลักษณะพิเศษที่ผู้ศึกษาต้องการทราบ ทั้งนี้เพื่อจะได้หาทางช่วยเหลือแก้ไข ปรับปรุง ตลอดจนส่งเสริมพฤติกรรมให้เป็นไปในทางสร้างสรรค์ ที่สำคัญของบุคคลแต่ต้องใช้เวลาศึกษาติดต่อกันเป็นระยะเวลาหนึ่ง แล้วรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์พิจารณาตีความเพื่อให้เข้าใจถึงสาเหตุของพฤติกรรม หรือลักษณะพิเศษที่ผู้ศึกษาต้องการทราบ ทั้งนี้เพื่อจะได้หาทางช่วยเหลือแก้ไข ปรับปรุง ตลอดจนส่งเสริมพฤติกรรมให้เป็นไปในทางสร้างสรรค์

๔. การสัมภาษณ์ (Interview) หมายถึง การสนทนากันระหว่างบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป โดยมีจุดมุ่งหมาย ซึ่งการสัมภาษณ์ก็มีหลายจุดมุ่งหมาย เช่น การสัมภาษณ์เพื่อความคุ้นเคย สัมภาษณ์เพื่อคัดเลือกบุคคลเข้าทำงาน สัมภาษณ์เพื่อคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาต่อตลอดจนสัมภาษณ์เพื่อการแนะแนวและการให้คำปรึกษา เป็นต้น แต่ทั้งการสัมภาษณ์ก็เพื่อให้ได้ข้อมูลหรือข้อเท็จจริงต่าง ๆ เพื่อใช้ในการตัดสินใจ

การสัมภาษณ์ที่ดี จำเป็นต้องมีการเตรียมการล่วงหน้า วางแผน กำหนดสถานที่ เวลาและเตรียมหัวข้อหรือคำถามในการสัมภาษณ์ และนอกจากนั้นในขณะที่สัมภาษณ์ผู้สัมภาษณ์ควรจะใช้เทคนิคอื่น ๆ ประกอบด้วยก็ยิ่งจะได้ผลดี เช่น การสังเกต การฟัง การใช้คำถาม การพูด การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ให้สัมภาษณ์และผู้สัมภาษณ์ก็จะช่วยให้การสัมภาษณ์ได้ดำเนินไปด้วยดี

๕. การทดสอบ (Testing) หมายถึง การใช้เครื่องมือที่มีเกณฑ์ในการวัดลักษณะของพฤติกรรมใด พฤติกรรมหนึ่ง หรือหลาย ๆ พฤติกรรมโดยให้ผู้รับการทดสอบเป็นผู้ตอบสนองต่อแบบทดสอบซึ่งอาจเป็นแบบทดสอบภาษาและแบบปฏิบัติการหรือลงมือทำ ทั้งนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลนั้นตามจุดมุ่งหมายที่ผู้ทดสอบวางไว้แบบทดสอบที่นำมาใช้ในการทดสอบหาข้อมูลได้แก่ แบบทดสอบบุคลิกภาพ แบบทดสอบความสนใจ เป็นต้น

การทดสอบก็มีสิ่งที่จะต้องคำนึงถึงเพื่อผลของข้อมูลที่ได้รับซึ่งแบบทดสอบที่นำมาใช้ควรเป็นแบบทดสอบที่เชื่อถือได้เป็นมาตรฐาน ตลอดจนการแปลผลได้อย่างถูกต้อง เป็นต้น

๖. การทดสอบ (Experiment) หมายถึง วิธีการรวบรวมข้อมูลที่เป็นระบบ มีขั้นตอนและเป็นวิธีการทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งมีลำดับขั้นตอนดังนี้ ตั้งปัญหา ตั้งสมมุติฐาน การรวบรวมข้อมูล

การทดสอบสมมุติฐาน การแปลความหมายและรายงานผล ตลอดจนการนำผลที่ได้ไปใช้ในการแก้ปัญหาหรือส่งเสริมต่อไปการทดลองจึงเป็นการจัดสภาพการณ์ขึ้นมาเพื่อดูผลการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเพื่อศึกษาเปรียบเทียบกลุ่มหรือสถานการณ์ คือ

๑. กลุ่มทดลอง (Experiment Group) คือ กลุ่มที่ได้รับการจัดสภาพการณ์ทดลองเพื่อศึกษาผลที่ปรากฏจากสภาพนั้นเช่นการสอนด้วยเทคนิคผสมผสาน จะทำให้กลุ่มเกิดความคิดสร้างสรรค์หรือไม่

๒. กลุ่มควบคุม (Control Group) คือ กลุ่มที่ไม่ได้รับการจัดสภาพการณ์ใดๆ ทุกอย่างถูกควบคุมให้คงสภาพเดิมใช้เพื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มทดลอง สิ่งที่คุณทดลองต้องการศึกษาเรียกว่า ตัวแปร ซึ่งมีตัวแปรอิสระหรือตัวแปรต้น (Independent Variable) และตัวแปรตาม (Dependent Variable)

เจตคติ (Attitude)

ความหมายของเจตคติ

เจตคติ หมายถึงอะไร ชัตติยา กรรณสูต (๒๕๑๖:๒) ให้ความหมายไว้ คือ ความรู้สึกที่คนเรามีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดหรือหลายสิ่งในลักษณะที่เป็นอัตวิสัย (Subjective) อันเป็นพื้นฐานเบื้องต้นหรือการแสดงออกที่เรียกว่า พฤติกรรม

สุชา จันทรเอน และ สุรางค์ จันทรเอน (๒๕๒๐:๑๐๔) ให้ความหมายเจตคติ คือ ความรู้สึกหรือท่าทีของบุคคลที่มีต่อบุคคล วัตถุสิ่งของ หรือสถานการณ์ต่างๆ ความรู้สึก หรือท่าทีที่จะเป็นไปในทำนองที่พึงพอใจ หรือไม่พอใจ เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยก็ได้

สงวนศรี วิรัชชัย (๒๕๒๗:๖๑) ให้ความหมายเจตคติ คือ สภาพความคิด ความเข้าใจและความรู้สึกเชิงประเมินที่มีต่อสิ่งต่างๆ (วัตถุ สถานการณ์ ความคิด ผู้คน ฯลฯ) ซึ่งทำให้บุคคลมีแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมต่อสิ่งนั้น ในลักษณะเฉพาะตัวตามทิศทางของทัศนคติที่มีอยู่

ชม ภูมิภาค (๒๕๑๖:๖๔) ให้ความหมายเจตคติ คือ วิธีการที่บุคคลเกิดความรู้สึกต่อบางสิ่งบางอย่าง คำจำกัดความเช่นนี้มีใช้จำกัดความเชิงวิชาการมากนักแต่หากเราจะพิจารณาโดยละเอียดแล้วเราก็พอจะมองเห็นความหมายของมันลึกซึ้งชัดเจนพอๆ เมื่อพูดว่าคือความรู้สึกต่อสิ่งนั้นก็หมายความว่าเจตคตินั้นมีวัตถุ วัตถุที่เจตติจะมุ่งตรงต่อนั้นจะเป็นอะไรก็ได้ อาจจะเป็นบุคคล สิ่งของ สถานการณ์ นโยบายหรืออื่น ๆ อาจจะเป็นได้ทั้งนามธรรมและรูปธรรม ดังนั้น วัตถุแห่งเจตคตินั้น อาจจะเป็นอะไรก็ได้ที่คนรับรู้หรือคิดถึงความรู้สึกเช่นนี้อาจจะเป็นในด้านการจงใจหรืออารมณ์และเช่นเดียวกันแรงจูงใจแบบอื่นๆก็อาจได้มาจากพฤติกรรม ตัวอย่างเช่น เจตติต่อศาสนาหากเป็นเจตคติที่ดีเราจะเกิดความเคารพในวัดเราจะเกิดความรู้สึกว่าศาสนาหรือวัดนั้นจะเป็นสิ่งจรรโลงความสงบสุขเรายินดีบริจาคทำบุญร่วมกับวัดเราจะพูดได้อีกอย่างหนึ่งว่าเป็นความพร้อมที่จะถูกกระตุ้นด้วยวัตถุ การกระทำต่างๆของคนนั้นมักถูกกำหนดด้วยเจตคติที่จะตัดสินใจว่าจะบริจาคเงินแก่วัดสักเท่าใดนั้น

ย่อมมีปัจจัยต่างๆเข้าเกี่ยวข้อง เช่น ชอบสมภาร รายได้ตนเองดีขึ้น เห็นความสำคัญของวัด เห็นว่าสิ่งที่จะต้องบูรณะมาก

“เจตคติ” คือ สภาพความรู้สึกทางด้านจิตใจที่เกิดจากประสบการณ์และการเรียนรู้ของบุคคลอันเป็นผลทำให้เกิดมีท่าทีหรือมีความคิด เห็นรู้สึกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งในลักษณะที่ชอบหรือไม่ชอบ เห็นหรือไม่เห็นด้วย เจตคติมี ๒ ประเภทคือ เจตคติทั่วไป เจตคติเฉพาะอย่าง

COLLINS (๑๙๗๐:๖๘) ให้ความหมายเจตคติ คือการที่บุคคลตัดสินในสิ่งต่างๆว่าดี –ไม่ดี เห็นด้วย-ไม่เห็นด้วย ยอมรับได้-ยอมรับไม่ได้

ROKEACH (๑๙๗๐:๑๐) ให้ความหมายเจตคติ คือการผสมผสานหรือจัดระเบียบของความเชื่อที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดหรือสถานการณ์หนึ่งสถานการณ์ใด ผลรวมของความเชื่อนี้จะเป็นตัวกำหนดแนวทางของบุคคลในการที่จะมีปฏิกิริยาตอบสนองในลักษณะที่ชอบหรือไม่ชอบ

BELKIN และ HKYDELL (๑๙๗๙:๑๓) ให้ความหมายเจตคติ คือ แนวโน้มที่บุคคลจะตอบสนอง ในทางที่เป็นความพอใจ ไม่พอใจ ต่อผู้คน เหตุการณ์ และสิ่งต่างๆอย่างสม่ำเสมอและคงที่

ดังนั้นอาจสรุปความหมายของเจตคติ คือ ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใด ๆ ซึ่งแสดงออกมาเป็นพฤติกรรมในลักษณะชอบ ไม่ชอบ อาจเห็นด้วย ไม่เห็นด้วย พอใจ ไม่พอใจ ต่อสิ่งใด ๆ ในลักษณะเฉพาะตัวตามทิศทางของทัศนคติที่มีอยู่และทำให้จะเป็นตัวกำหนดแนวทางของบุคคลในการที่จะมีปฏิกิริยาตอบสนอง

องค์ประกอบของเจตคติ

องค์ประกอบของเจตคติที่สำคัญ ๓ ประการ คือ

๑. การรู้ (COGNITION) ประกอบด้วยความเชื่อของบุคคลที่มีต่อเป้าหมาย เจตคติ เช่น ทัศนคติต่อลัทธิคอมมิวนิสต์ สิ่งสำคัญขององค์ประกอบนี้ ก็คือ จะประกอบด้วยความเชื่อที่ได้ประเมินค่าแล้วว่าน่าเชื่อถือหรือไม่น่าเชื่อถือ ดีหรือไม่ดีและยังรวมไปถึงความเชื่อในใจว่าควรจะมีปฏิกิริยาตอบโต้อย่างไรต่อเป้าหมายทัศนคติจึงจะเหมาะสมที่สุด ดังนั้นการรู้และแนวโน้มพฤติกรรมจึงมีความเกี่ยวข้องและสัมพันธ์อย่างใกล้ชิด

๒. ความรู้สึก (FEELING) หมายถึง อารมณ์ที่มีต่อเป้าหมาย เจตคติ นั้น เป้าหมายจะถูกมองด้วยอารมณ์ชอบหรือไม่ชอบ ถูกใจหรือไม่ถูกใจ ส่วนประกอบด้านอารมณ์ความรู้สึกนี้เองที่ทำให้บุคคลเกิดความตึงเครียด ซึ่งอาจกระตุ้นให้มีปฏิกิริยาตอบโต้ได้หากมีสิ่งที่ขัดกับความรู้สึกมากระทบ

๓. แนวโน้มพฤติกรรม (ACTION TENDENCY) หมายถึง ความพร้อมที่จะมีพฤติกรรมที่สอดคล้องกับเจตคติ ถ้าบุคคลมีเจตคติที่ดีต่อเป้าหมาย เขาจะมีความพร้อมที่จะมีพฤติกรรมช่วยเหลือหรือสนับสนุนเป้าหมายนั้น ถ้าบุคคลมีเจตคติในทางลบต่อเป้าหมาย เขาก็จะมีความพร้อมที่จะมีพฤติกรรมทำลาย หรือทำร้าย เป้าหมายนั้นเช่นกัน

การเกิดเจตคติ และเจตคติเกิดจากอะไร

เจตคติเกิดจากการเรียนรู้ของบุคคลไม่ใช่เป็นสิ่งที่ติดตัวมาแต่กำเนิด หากแต่อาจจะชอบหรือไม่ชอบสิ่งใดต้องภายหลัง เมื่อตนเองได้มีประสบการณ์ในสิ่งนั้น ๆ แล้ว ดังนั้น จึงพอสรุปได้ว่า เจตคติเกิดขึ้นจากเรื่องต่างๆ ดังต่อไปนี้

๑. การรวบรวมความคิดอันเกิดจากประสบการณ์หลาย ๆ อย่าง

๒. เกิดจากความรู้สึกที่ร่อยพิ่มพะใจ

๓. เกิดจากการเห็นตามคนอื่น

ชม ภูมิภาค (๒๕๑๖:๖๖-๖๗) ได้อธิบายเรื่องการเกิดเจตคติว่าเกิดจากการเรียนรู้และโดยมากก็เป็นการเรียนรู้ทางสังคม(social learning)ดังนั้นปัจจัยที่ทำให้เกิดเจตคติจึงมีหลายประการเช่น

๑. ประสบการณ์เฉพาะ เมื่อคนเราได้รับประสบการณ์ต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งอาจจะมีลักษณะในรูปแบบที่ผู้ได้รับรู้สึกว่าได้รางวัลหรือถูกลงโทษ ประสบการณ์ที่ผู้รู้สึกเกิดความพึงพอใจย่อมจะทำให้เกิดเจตคติที่ดีต่อสิ่งนั้น แต่ถ้าเป็นประสบการณ์ที่ไม่เป็นที่พึงพอใจก็ย่อมจะเกิดเจตคติที่ไม่ดี

๒. การสอน การสอนนั้นอาจจะเป็นทั้งแบบที่เป็นแบบแผนหรือไม่เป็นแบบแผนก็ได้ซึ่งเราได้รับจากคนอื่น องค์การที่ทำหน้าที่สอนเรามีมากมายอาทิเช่น บ้าน วัด โรงเรียน สื่อมวลชนต่าง ๆ เรามักจะได้รับเจตคติที่สังคมมีอยู่และนำมาขยายตามประสบการณ์ของเรา การสอนที่ไม่เป็นแบบแผนนั้นส่วนใหญ่เริ่มจากครอบครัวตั้งแต่เด็ก ๆ มาแล้ว พ่อแม่พี่น้องมักจะบอกเราว่าสิ่งนั้นไม่ดีสิ่งนี้ไม่ดีหรือใครควรทำอะไรมีความสำคัญอย่างไร การสอนส่วนมากเป็นแบบยัดเยียดและมักได้ผลเสียด้วยในรูปแบบการปลูกฝังเจตคติ

๓. ตัวอย่าง (Model) เจตคติบางอย่างเกิดขึ้นจากการเลียนแบบในสถานการณ์ต่าง ๆ เราเห็นคนอื่นประพฤติ เราเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมคนอื่นออกมาเป็นรูปของเจตคติถ้าเรายอมรับนับถือหรือเคารพคนๆนั้นเราก็มักจะรับความคิดของเขาตามที่เรารู้เข้าใจ เช่น เด็กชายแดงเห็นบิดาดูรายการกีฬาทางโทรทัศน์ประจำเขาก็จะแปลความหมายว่า กีฬานั้นเป็นเรื่องน่าสนใจและจะต้องดูหรือถ้าเขาเห็นพ่อแม่ระมัดระวังต่อชุดรับแขกในบ้านมากกว่าของที่อยู่ในสนามหญ้าหลังบ้านเขาก็จะเกิดความรู้สึกว่าของในบ้านต้องระวังรักษาเป็นพิเศษ ซึ่งการเรียนรู้เช่นนี้พ่อแม่ไม่จำเป็นต้องพูดว่าอะไรเลยเด็กจะเฝ้าสังเกตการณ์ปฏิบัติของพ่อแม่ต่อบุคคลอื่นอย่างถี่ย่านจะเรียนรู้ว่าใครควรคบใครควรนับถือใครไม่ควรนับถือ

๔. ปัจจัยที่เกี่ยวกับสถาบัน ปัจจัยทางสถาบันมีอยู่เป็นอันมากที่มีส่วนสร้างสนับสนุนเจตคติของเราตัวอย่างเช่น การปฏิบัติตนในวัด ในโบสถ์ การแต่งกายของคนในสถานการณ์ทางสังคมต่าง ๆ เป็นสิ่งให้แนวเจตคติของคนเราเป็นอันมาก

สภาวะที่มีผลต่อการก่อเกิดของเจตคตินั้นมีหลายอย่าง อาทิเช่น ประการแรก ขึ้นอยู่กับการที่เราคิดว่าเราเป็นพวกเดียวกัน (identification)เด็กที่ยอมรับว่าตนเองเป็นพวกเดียวกับพ่อแม่ย่อมจะรับเจตคติของพ่อแม่ง่ายขึ้น หรือที่โรงเรียนหากเด็กถือว่าครูเป็นพวกเดียวกับตนเด็กย่อมจะรับความเชื่อถือหรือเจตคติของครู

ประการที่สอง ขึ้นอยู่กับว่า เจตคตินั้นคนอื่น ๆ เป็นจำนวนมากเชื่ออย่างนั้นหรือคิดอย่างนั้น (uniformity) การที่เราจะมีเจตคติเข้ากลมเกลียวเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันได้นั้นอาจจะมีสาเหตุอื่นอีก เช่นโอกาสที่จะได้รับเจตคติแตกต่างกันนั้นไม่มีประการหนึ่งอีกประการหนึ่งหากไม่เห็นด้วยกับส่วนใหญ่ เราเกิดความรู้สึกว่าส่วนใหญ่ปฏิเสธเรานอกจากนี้ประการที่สามการที่เรามีเจตคติตรงกับคนอื่นทำให้เราพูดติดต่อกับคนอื่นเข้าใจ เมื่อเราเจริญเติบโตจากเด็กเป็นผู้ใหญ่นั้นแน่ที่สุดที่เราจะพบความแตกต่างของเจตคติมากมาย ในบ้านนั้นนับว่าเป็นแหล่งเกิดเจตคติตรงกันที่สุด แต่พอมีเพื่อนฝูงเราจะเห็นว่าเจตคติของเพื่อนฝูงและของพ่อแม่ของเขาแตกต่างกันบ้างในโรงเรียนโดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับการศึกษาชั้นสูงเราจะพบความแตกต่างของเจตคติมากมาย ดังนั้นเราจะเห็นได้ว่าเจตคติแรกๆที่เราได้รับนั้นค่อนข้างจะคงทนถาวร เจตคตินั้นจะสามารถนำไปใช้กับสถานการณ์ใหม่ที่คล้ายกัน เช่น คนที่มีพ่อดุต้นเข็มวดเขาจะเกิดความมั่งร้ายต่อพ่อ อาจคิดว่าผู้บังคับบัญชานั้นดุต้นเข็มวดและเกิดความมั่งร้ายต่อผู้บังคับบัญชาก็ได้ หรือคนงานที่ไม่ชอบหัวหน้างานอาจนำความไม่ชอบนั้นไปใช้ต่อบริษัทหรือเกลียดบริษัทไปด้วย

ลักษณะของเจตคติ

ทิตยา สุวรรณชนู (๒๕๒๐:๖๐๒-๖๐๓) กล่าวถึงลักษณะสำคัญของเจตคติ ๔ ประการ คือ

๑. เจตคติ เป็นสภาวะก่อนที่พฤติกรรมได้ตอบ (PREDISPOSITION TO RESPOND) ต่อเหตุการณ์หรือสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยเฉพาะหรือจะเรียกว่าสภาวะพร้อมที่จะมีพฤติกรรมจริง
๒. เจตคติ จะมีความคงตัวอยู่ในช่วงระยะเวลา (PERSISTENCE OVERTIME) แต่ไม่ได้หมายความว่าไม่มีการเปลี่ยนแปลง
๓. เจตคติ เป็นตัวแปรหนึ่งนำไปสู่ความสอดคล้องระหว่างพฤติกรรม ความรู้สึกนึกคิดไม่ว่าจะเป็นการแสดงออกโดยวาจา หรือการแสดงความรู้สึก ตลอดจนการที่จะต้องเผชิญหรือหลีกเลี่ยงต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง
๔. เจตคติ มีคุณสมบัติของแรงจูงใจ ในอันที่จะทำให้บุคคลประเมินผล หรือเลือกสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งหมายความว่าไปถึงการกำหนดทิศทางของพฤติกรรมจริงด้วย

เจตคตินับว่าเป็นส่วนประกอบที่สำคัญในการทำงานอย่างหนึ่ง นอกจากความพร้อมและการจูงใจ บุคคลที่มีเจตคติที่ดีต่อการทำงานจะช่วยให้ทำงานได้ผลทั้งนี้เพราะเจตคติเป็นต้นกำเนิดของความคิดและการแสดงการกระทำออกมานั่นเอง

กล่าวโดยสรุป เจตคติเป็นลักษณะทางจิตของบุคคลที่เป็นแรงขับแรงจูงใจของบุคคล แสดงพฤติกรรมที่จะแสดงออกไปในทางต่อต้านหรือสนับสนุนต่อสิ่งนั้นหรือสถานการณ์นั้น ถ้าทราบทัศนคติของบุคคลใดที่สามารถทำนายพฤติกรรมของบุคคลนั้นได้โดยปกติคนเรามักแสดงพฤติกรรมในทิศทางที่สอดคล้องกับทัศนคติที่มีอยู่ อย่างไรก็ตามเจตคติเมื่อเกิดขึ้นแล้วอาจจะมีลักษณะที่ค่อนข้างถาวร

และคงทน ความรังเกียจที่เรียนรู้ในวัยเด็กอาจจะคงอยู่ต่อไปจนชั่วชีวิต เจตคติทางการเมือง ศาสนา และอื่นๆก็อาจมีความคงทนเป็นอันมาก สาเหตุที่ทำให้เจตคติบางอย่างมีความคงทนอาจมีสาเหตุดังต่อไปนี้

๑. เนื่องจากเจตคตินั้นเป็นแนวทางปรับตัวได้อย่างพอเพียงคือ ตราบใดที่สถานการณ์นั้นยังสามารถจะใช้เจตคติเช่นนั้นในการปรับตัวอยู่เจตคตินั้น ก็ยังคงไม่เปลี่ยนแปลงเนื่องจากไม่สามารถที่จะใช้ได้เนื่องจากสถานการณ์ได้เปลี่ยนแปลงไปแล้วเจตคตินั้นก็มักจะเปลี่ยนแปลงไป เช่น ในสหรัฐอเมริกาคนส่วนใหญ่มักจะคัดค้านการช่วยเหลือของรัฐบาลอย่างรุนแรง แต่พอเกิดเศรษฐกิจตกต่ำอย่างรุนแรงก็อาจจะรับความช่วยเหลือของรัฐบาลมากขึ้น

๒. เหตุที่เจตคติไม่เปลี่ยนแปลงง่ายๆก็เพราะว่าผู้มีเจตคตินั้นจะไม่ยอมรับรู้สิ่งยกเว้นใด ๆ เหตุการณ์เช่นนี้เรียกว่า Selective perception เช่น คนที่เกลียดยิว เกิดความคิดว่าพวกยิวนี้ขี้เหนียวเอาไรต์เอาเปรียบต่อมามียิวมาอยู่บ้านใกล้ ๆ ทั้ง ๆ ที่ยิวคนนั้นแสนจะดีเป็นกันเองให้ความช่วยเหลือเราดีเจตคติของเรามีอยู่เดิมจะไม่ยอมรับรู้ความดีของยิวเช่นนั้น ดังนั้นเจตคติจึงไม่เปลี่ยน

๓. สาเหตุอีกอย่างหนึ่งคือ ความรักดีต่อหมู่กลุ่มที่เราเป็นสมาชิกคนเราไม่อยากจะเชื่อว่าทรยศต่อพวก ตัวอย่างเช่น หญิงสาวถูกอบรมมาในครอบครัวซึ่งเคร่ง ไม่ยอมให้เล่นการพนัน สูบบุหรี่เพราะการกระทำเช่นนั้นครอบครัวถือว่าเป็นการกระทำมิไวยสยสตร์ที่ดี ที่จะพึงกระทำ ต่อมาแม้ว่าจะมีโอกาสที่จะกระทำได้แต่ไม่ทำ เพราะเห็นว่าขัดต่อเจตคติของพ่อแม่ที่เคยสั่งสอนไว้

๔. ความต้องการป้องกันตนเอง บุคคลที่ไม่ยอมเปลี่ยนเจตคติที่เขาอยู่เดิมนั้นอาจเนื่องจากเหตุผลว่าหากเขาเปลี่ยนแปลงแล้วจะทำให้คนอื่นเห็นว่าเขาอ่อนแอ เช่น คนขายของเสนอวิธีการขายใหญ่ให้หัวหน้า หัวหน้าเห็นว่าดีเหมือนกันแต่ไม่ยอมรับเพราะเห็นว่าเป็นเรื่องที่ทำให้คนอื่นเห็นหัวหน้าไม่มีความสามารถ

๕. การได้รับการสนับสนุนจากสังคมนั้นคือการที่เราเชื่ออย่างนั้นมีเจตคติอยู่อย่างนั้นเรายังได้รับการสนับสนุนกับคนที่มีความเชื่ออย่างเดียวกับเราอยู่หน้าที่และประโยชน์ของเจตคติ

Katz (อ้างในพมาศ ๒๕๓๔:๑๓๐) มองว่าเจตคติมีประโยชน์และหน้าที่ คือ

๑. เป็นประโยชน์โดยการเป็นเครื่องมือ ปรับตัว และเป็นประโยชน์ในการใช้เพื่อทำการต่าง ๆ
๒. ทำประโยชน์โดยการใช้อุปถัมภ์สภาวะจิตใจ หรือปกป้องสภาวะจิตของบุคคล (EGODEFENSIVE FUNCTION) เพราะความคิด หรือความเชื่อบางอย่างสามารถทำให้ผู้เชื่อหรือคิดสบายใจ ส่วนจะผิดจะถูกเป็นอีกเรื่องหนึ่ง
๓. เจตคติทำหน้าที่แสดงค่านิยม ให้คนเห็นหรือรับรู้ (VALUE EXPRESSIVE FUNCTION)
๔. มีประโยชน์หรือให้คุณประโยชน์ทางความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับผู้คนและสิ่งต่างๆ
๕. ช่วยให้บุคคลมีหลักการและกฎเกณฑ์ในการแสดงพฤติกรรมหรือช่วยพัฒนาค่านิยมให้กับบุคคล การที่บุคคลมีทัศนคติที่ดีต่อบุคคล สถานการณ์ต่าง ๆ ในสังคมจะเป็นสิ่งที่ช่วยให้บุคคลสามารถประเมินและตัดสินใจได้ว่าควรเลือกประพฤติอย่างไรจึงจะเหมาะสมและดีงาม

ชม ภูมิภาค (๒๕๑๖:๖๕) หน้าที่ของเจตคติ เจตคติทำหน้าที่เกี่ยวกับการรับรู้อย่างมาก เจตคติมีส่วนกำหนดการมองเห็นของคน นอกจากนี้ยังทำหน้าที่อื่น ๆ อีกเช่น

๑. เตรียมบุคคลเพื่อให้พร้อมต่อการปฏิบัติการ
๒. ช่วยให้บุคคลได้คาดคะเนล่วงหน้าว่าอะไรจะเกิดขึ้น
๓. ทำให้บุคคลได้รับความสำเร็จตามหลักชัยที่วางไว้

การเปลี่ยนแปลงเจตคติ

สุชา จันเอม และสุรางค์ จันเอม (๒๕๒๐:๑๑๐-๑๑๑) กล่าวว่า ทักษะจิตของบุคคลสามารถเปลี่ยนแปลงได้เนื่องมาจาก

- ๑) การชักชวน (PERSUASION) ทักษะจิตจะเปลี่ยนแปลงหรือปรับปรุงใหม่ได้หลังจากที่ได้รับคำแนะนำ บอกเล่า หรือได้รับความรู้เพิ่มพูนขึ้น
- ๒) การเปลี่ยนแปลงกลุ่ม (GROUP CHANGE) ช่วยเปลี่ยนทักษะจิตของบุคคลได้
- ๓) การโฆษณาชวนเชื่อ (PROPAGANDA) เป็นการชักชวนให้บุคคลหันมาสนใจหรือรับรู้โดยสร้างสิ่งแปลกๆใหม่ๆขึ้น

สิ่งที่มีอิทธิพลต่อเจตคติ คือ

๑. บิดา มารดา ของเด็ก
๒. ระเบียบแบบแผน วัฒนธรรมของสังคม
๓. การศึกษาเล่าเรียน
๔. สิ่งแวดล้อมในสังคม
๕. การพักผ่อนหย่อนใจที่แต่ละคนใช้ประจำตัว

การแก้ไขเจตคติหรือวิธีสร้างเจตคติ

เจตคติเป็นเรื่องที่แก้ไขได้ยากถ้าจำเป็นจะต้องช่วยแก้ไขเปลี่ยนเจตคติของคนอาจใช้วิธีเหล่านั้น คือ

๑. การค่อย ๆ ซ้ำลงให้เข้าใจ
๒. หาสิ่งเร้าและสิ่งจูงใจอย่างเข้มข้นมายั่ว
๓. คบหาสมาคมกับเพื่อนที่ดี
- ๔.ให้อ่านหนังสือดีมีประโยชน์
๕. ให้ลองทำงานเห็นชอบแล้วกลับตัวดีเอง

ชม ภูมิภาค (๒๕๑๖:๖๕) ได้อธิบายว่าเจตคติเปลี่ยนแปลงได้ ปัจจัยที่จะช่วยให้เจตคติเปลี่ยนแปลงได้มีหลายประการเช่น

๑. ความกดดันของกลุ่ม(Group pressure) หากกลุ่มจะสามารถให้รางวัลหรือลงโทษได้ย่อมจะมีแรงกดดันมากในการที่จะกดดันทิศทางเจตคติของเราสิ่งยั่วๆที่เป็นรางวัลนั้น ได้แก่ ความเป็นผู้มีคนรู้จักมากการเลื่อนตำแหน่งการทำงาน สัญลักษณ์ของการยอมรับนับถือ เป็นต้น ส่วนสิ่งยั่วๆที่เป็น

การลงโทษที่เช่น การเสียเพื่อนฝูง เสียชื่อเสียง เสียตำแหน่ง เป็นต้น ยิ่งเรามีความผิดปกติไปจากกลุ่มเท่าใดแรงบีบบังคับของหมู่มีมากเท่าใดหรือยิ่งหมู่กลุ่มนั้น ยิ่งเราต้องการเป็นสมาชิกของหมู่ใด แรงบีบบังคับของหมู่ย่อมมีมากเท่านั้นหรือยิ่งหมู่กลุ่มต้องการเรามากเท่าใดกลุ่มก็ยิ่งต้องการให้เราปฏิบัติตามมาตรฐานของกลุ่มเท่านั้น กลุ่มที่มีเกียรติศักดิ์หรือศักดิ์ศรีต่ำในหมู่อาจจะกระทำผิดแปลกไปได้บ้างแต่ยังมีตำแหน่งสูงหรือศักดิ์ศรีสูงแล้วกระทำผิดมาตรฐานเพียงนิดเดียวแรงกดดันของหมู่จะเกิดขึ้นทันทีเพื่อให้ปฏิบัติอยู่ในแนว

นอกจากนี้แรงกดดันของกลุ่มจะมีมากก็คือ การที่ไม่มีมาตรฐานอื่นที่จะปฏิบัติหรือมีน้อยทางที่จะเลือกหรือเราไม่มีความรู้มากมายนักในเรื่องนั้น บุคคลมักจะเปลี่ยนความคิดเห็นหรือเจตคติหากกลุ่มของเขาที่ยึดอยู่เปลี่ยนแปลงไป ตัวอย่าง เช่น กรรมกร แรกๆอาจไม่สนใจกันรวมเป็นสมาคมแต่ต่อมาหากรู้ว่าคนอื่น ๆ ในกลุ่มรับฟังความคิดเห็นนั้น เขาก็อาจเปลี่ยนความคิดถึงกลุ่มมีความเป็นเอกภาพเท่าใดแรงกดดันของกลุ่มยิ่งมีผลเท่านั้นเรื่องอำนาจของความกดดันของกลุ่มอันมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงนั้นอาจจะเป็นไปได้ ๔ กรณีคือ

๑.๑ เราอาจปฏิเสธบรรทัดฐานของกลุ่มและยึดมั่นในเจตคติของเราและเราอาจจะก้าวร้าวยิ่งขึ้นหากเราเชื่อว่ากลุ่มไม่มีผลบีบบังคับเรามากนักหรือเรามีความภักดีต่อกลุ่มอื่นมากกว่า

๑.๒ เราอาจจะไม่เปลี่ยนแปลงต่อเจตคติของเราแต่เราปฏิบัติตามกลุ่มเพราะเหตุผลภายนอกอย่างอื่นโดยถือว่าเป็นส่วนตัวและเราไม่เห็นด้วยแต่ส่วนรวมทำเช่นนั้นก็ต้องปฏิบัติตาม

๑.๓ เราอาจยอมรับบรรทัดฐานของกลุ่มเพียงผิวเผิน ภายในส่วนลึกของจิตใจเราไม่ยอมเปลี่ยนแต่พอเราออกไปอยู่กลุ่มอื่นเราจะได้เห็นว่าเราเปลี่ยนแปลงเป็นอย่างอื่น

๑.๔ เราอาจจะนำเอาบางส่วนของบรรทัดฐานของกลุ่มมาผนวกกับความเชื่อของเราและปฏิเสธบางส่วน

๒. ประสบการณ์ที่น่าพึงพอใจหรือไม่น่าพึงพอใจ เราอาจเปลี่ยนแปลงเจตคติไปได้เมื่อได้รับประสบการณ์ที่น่าพอใจหรือไม่น่าพอใจ เช่น นายแดงเข้าทำงานบริษัทหนึ่งเพราะเขาเชื่อว่าจะมีความก้าวหน้าแต่พบว่าหัวหน้าของเขาเป็นคนขี้อิจฉาเมื่อเขาเกิดเสนอความคิดเห็นดีๆเพื่อปฏิบัติ หัวหน้าอาจจะเห็นว่าการเสนอแนะของเขาเช่นนั้นทำให้ฐานะของเขาสั่นคลอนและนอกจากนั้นยังทราบดีว่าเพื่อนร่วมงานของเขาไปฟ้องแก่หัวหน้างานบ่อยๆเขาจึงอาจเปลี่ยนเจตคติไปอีกแบบหนึ่งคือมองไม่เห็นความก้าวหน้าในการทำงานกับบริษัทนี้ เช่นนี้เป็นต้น

๓. อิทธิพลของกลุ่มบุคคลที่มีชื่อเสียง บุคคลที่มีชื่อเสียงในความหมายนี้อาจจะเป็นเพื่อนซึ่งเรานับถือความคิดของเขาหรืออาจจะเป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านความพิเศษต่างๆ ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดในเรื่องนี้ก็คือ การโฆษณา ซึ่งมักจะใช้คนมีชื่อเสียงไปยุ่งเกี่ยว เช่น ดาราภาพยนตร์ชื่อดังคนนั้นใช้สบู่ยี่ห้อ นั้น ๆ เป็นต้น

เจตคติเป็นความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่างๆอันเป็นผลเนื่องมาจากการเรียนรู้ ประสบการณ์ และเป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมหรือแนวโน้มที่จะตอบสนองต่อสิ่งเรานั้น ๆ

ไปในทิศทางหนึ่ง อาจเป็นไปในทางสนับสนุนหรือคัดค้านก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับขบวนการการอบรมให้การเรียนรู้ระเบียบวิธีของสังคม ซึ่งเจตคตินี้จะแสดงออกหรือปรากฏให้เห็นชัดในกรณีที่สิ่งเร้านั้นเป็นสิ่งเร้าทางสังคม

องค์ประกอบของเจตคติ

องค์ประกอบของเจตคติมี ๓ ประการ ได้แก่

๑. ด้านความคิด (Cognitive Component) หมายถึง การรับรู้และวินิจฉัยข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้รับ แสดงออกมาในแนวคิดที่ว่าอะไรถูก อะไรผิด

๒. ด้านความรู้สึก (Affective Component) หมายถึง ลักษณะทางอารมณ์ของบุคคลที่สอดคล้องกับความคิด เช่น ถ้าบุคคลมีความคิดในทางที่ไม่ดีต่อสิ่งใด ก็จะมีความรู้สึกที่ไม่ดีต่อสิ่งนั้นด้วย จึงแสดงออกมาในรูปของความรู้สึกไม่ชอบหรือไม่พอใจ

๓. ด้านพฤติกรรม (Behavior Component) หมายถึง ความพร้อมที่จะกระทำซึ่งเป็นผลมาจากความคิดและความรู้สึกและจะออกมาในรูปของการยอมรับหรือปฏิเสธ การปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติ ทฤษฎีแรงจูงใจ

ความหมายและองค์ประกอบของแรงจูงใจ (Motivation)

แรงจูงใจ หมายถึง สภาวะที่อินทรีย์ถูกกระตุ้นให้แสดงพฤติกรรมเพื่อไปยังจุดมุ่งหมายดังนั้น แรงจูงใจจึงเป็นความปรารถนา ที่บุคคลมีความต้องการที่จะบรรลุเป้าหมายโดยการเรียนรู้ของแต่ละคนนั่นเอง เมื่อบุคคลได้รับการกระตุ้นจากสิ่งเร้าต่างๆ และบุคคลจะเกิดความต้องการ (Needs) และถ้าความต้องการของบุคคลไม่ได้รับการตอบสนอง บุคคลจะเกิดความเครียด (stress) เมื่อบุคคลสะสมความเครียดไว้มาก ๆ บุคคลจะขาดความสุขในการดำเนินชีวิต การสะสมความเครียด ความวิตกกังวลมากๆ จะทำให้บุคคลเกิดแรงขับ(drive) ที่จะกระทำกิจกรรมบางอย่างหรือแสดงพฤติกรรมบางอย่างให้ลดความเครียดนั้นลงมากระบวนการณ์ที่เกิดขึ้นภายในนี้เอง ซึ่งจะทำให้การกระตุ้นให้บุคคลไปสู่การกระทำบางอย่างที่ไปสู่เป้าหมาย กระบวนการณ์เช่นนี้เรียกว่า แรงจูงใจ (Motivation)

องค์ประกอบในการเกิดแรงจูงใจ มี ๔ ขั้นตอน คือ

๑. ขั้นความต้องการ(needs stage) ออความต้องการเป็นสภาวะขาดสมดุลที่เกิดขึ้นได้เมื่อบุคคลขาดสิ่งที่จะทำให้ส่วนต่างๆ ภายในร่างกายทำหน้าที่ไปตามปกติ สิ่งนี้อาจจะเป็นสิ่งที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิตจึงทำให้เกิดแรงขับและเกิดแรงกระตุ้น เช่น ความหิว เมื่อบุคคลหิวบุคคลก็ต้องพยายามหาอาหาร คนที่ลดน้ำหนักโดยการใช้น้ำตาลความอ้วน ยาจะไปกดประสาทไม่ให้หิวแต่พอหลังจากไม่ใช้น้ำตาลน้ำหนัก จะเห็นว่าคนที่ลดน้ำหนักโดยใช้น้ำตาลจะกินอาหารชดเชยมากขึ้นและอาจจะกลับมาอ้วนใหม่อีกหรือเด็กเล็กที่ไม่กินนมตอนป่วย แต่พอให้ป่วยเด็กจะเริ่มกินนมมากขึ้นเพื่อชดเชยตอนที่ป่วยความกระหายก็เป็นความต้องการอีกอย่างที่เกิดขึ้นแล้วบุคคลต้องหาวิธีการเพื่อให้หาย กระหายความต้องการทางเพศและความต้องการการพักผ่อนก็จัดเป็นความต้องการขั้นพื้นฐานในการ

ดำรงชีวิตและไม่มีใครในโลกนี้ที่พยายามฝืนเพื่อไม่ให้ตนเองหลับ มนุษย์ทุกคนต้องการการพักผ่อนด้วยกันทั้งสิ้น

๒. ขั้นแรงขับ(drive stage) หรือภาวะที่บุคคลถูกกระตุ้นให้เกิดแรงขับ เมื่อบุคคลเกิดแรงขับแล้วบุคคลจะนั่งอยู่เฉยๆ ไม่ได้บุคคลอาจจะรู้สึกไม่มีความสุข กระวนกระวายใจ ดังนั้นบุคคลจะคิดค้นหาวิธีการที่ทำให้ตนเองรู้สึกว่าการตอบสนองจากความหิว ความกระหาย ความต้องการทั้งปวงที่เกิดขึ้น เพื่อผลักดันให้ไปสู่จุดหมายปลายทาง ตามที่บุคคลต้องการ เช่น เมื่อเรารังเกียจอากาศที่ร้อนจัด ทำให้เราเหนื่อยและคอแห้งอยากกินน้ำ สิ่งที่เราต้องการบำบัดความกระหายในช่วงเวลานั้นคือน้ำ บุคคลจะพยายามทุกวิธีทางที่จะหาน้ำมาดื่ม

๓. ขั้นพฤติกรรม (behavior stage) เป็นขั้นที่เกิดแรงขับอย่างมากที่ทำให้บุคคลเดินไปหาน้ำดื่ม โดยการเดินเข้าไปในร้านสะดวกซื้อแล้วเปิดขวดดื่มแล้วจึงเดินมาจ่ายสตางค์หรือถ้าทนต่อความกระหายน้ำได้ก็รีบเดินอย่างรวดเร็วไปจ่ายสตางค์แล้วยกน้ำดื่มขวดเดียวหมดขวด ชื่นใจ ความกระหายก็บรรเทาลง

๔. ขั้นลดแรงขับ(drive reduction stage) เป็นขั้นสุดท้ายที่อินทรีย์ได้รับการตอบสนองคือได้ดื่มน้ำเป็นขั้นที่บุคคลเกิดความพึงพอใจ ความต้องการต่างๆ ก็จะลดลง ทฤษฎีการเรียนรู้แบบวางเงื่อนไข แบบแบบการกระทำของสกินเนอร์

สกินเนอร์ (B.F. Skinner) เกิดในมลรัฐเพนซิลวาเนีย ในปี ค.ศ. ๑๙๐๔ มีบทบาทสำคัญในการนำทฤษฎีการเรียนรู้และเครื่องมือมาใช้ บางคนเรียกว่า ทฤษฎีเสริมแรง การเสริมแรงเป็นการช่วยตอบสนองสิ่งเร้าให้ปรากฏขึ้นซ้ำอยู่เสมอมจนทำให้เกิดความเคยชินสิ่งเร้าเดิม การตอบสนองเช่นเดิม ก็ตามมาคือ เกิดเป็นการเรียนรู้

การทดลองของสกินเนอร์

ได้ทดลองกับหนูขาว โดยมีขั้นตอนการทดลอง ดังนี้

ขั้นที่ ๑	ก่อนการเรียนรู้	--->	กดคัน (CR)	--->	อาหาร (UCS)	--->	กิน (UCR)	
ขั้นที่ ๒	หลังการเรียนรู้	(S๑)	--->	(R๑)	--->	S๒	--->	R๒
คัน (CS)	กดคัน (CR)			อาหาร (UCS)		กิน (UCR)		

การประยุกต์ใช้ในการสอน

๑. การตั้งจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม
๒. การใช้ตัวเสริมแรง ได้แก่ ยิ้มแย้ม การชมเชยจากครู คะแนน

๓. การใช้บทเรียนสำเร็จรูป Meguigans Ratio

$$\frac{M_2 - M_1}{P - M_1}$$

(2.1)

โดยกำหนดให้ M_1 คือ ผลของคะแนนเฉลี่ยจากการสอบก่อนการเรียน (Pretest)

M_2 คือ ผลของคะแนนเฉลี่ยจากการสอบหลังการเรียนรู้ (*Posttest*)

P คือ คะแนนเต็มของข้อทดสอบ

ช่วงของอัตราส่วนนี้ จะมีค่าอยู่ระหว่าง 0-1 ถ้าค่าเฉลี่ยได้เกินกว่า 0.05 ขึ้นไป ถือว่าบทเรียนนั้นมีประสิทธิภาพถึงเกณฑ์มาตรฐาน

ตัวอย่างเช่น สมหญิงทำคะแนนแบบทดสอบก่อนเรียนได้ 80 คะแนน จากคะแนนเต็ม 100 และทำคะแนนแบบทดสอบหลังได้ 100 คะแนน

สมชายทำคะแนนแบบทดสอบก่อนเรียนได้ 15 คะแนน จากคะแนนเต็ม 100 และทำคะแนนแบบทดสอบหลังได้ 100 คะแนน

ถ้าเรานำคะแนนของสมหญิงกับสมชายมาหาประสิทธิภาพของบทเรียน จะได้ค่าดังนี้

$$\begin{aligned} \text{สมหญิง} &= \frac{100-80}{100-80} \frac{20}{20} = 1 \quad \text{หรือเท่ากับ 100 เปอร์เซ็นต์} \\ \text{สมชาย} &= \frac{100-15}{100-15} \frac{65}{85} = 0.76 \quad \text{หรือเท่ากับ 76 เปอร์เซ็นต์} \end{aligned}$$

ถ้านำค่าที่ได้ทั้งของสมหญิงและสมชายมาพิจารณา จะได้ว่า สมหญิงได้ 100 เปอร์เซ็นต์ นั้นหมายถึง 100 ของความรู้ที่ยังขาดอยู่ก่อนเรียนและหลังบทเรียนแล้ว สมหญิงมีความรู้เพิ่มขึ้นจากสิ่งที่ยังไม่รู้ 100 ส่วนสมชายนั้นมีความรู้เพิ่มขึ้นจากสิ่งที่ยังไม่รู้หลังจากเรียนแล้วเพียง 76 ซึ่งทำให้การหาประสิทธิภาพของบทเรียนที่ได้จากการใช้คะแนนของสมชายนั้น ได้น้อยกว่าจากการใช้คะแนนของสมหญิงซึ่งเป็นการไม่ถูกต้อง เพราะโดยความเป็นจริงแล้วสมชายทำคะแนนเพิ่มขึ้นหลังจาก การเรียนด้วยบทเรียนมากกว่าสมหญิง จึงมีตัวแก้ มาเพิ่มเติมสูตรมาตรฐานของ Meguigans ซึ่งจะ ได้สูตรใหม่ดังนี้

$$\text{Meguigans Ratio} = \frac{M_2 - M_1}{P - M_1} + \frac{M_2 - M_1}{P} \quad (2.2)$$

$$\frac{M_2 - M_1}{P - M_1} \quad \text{คือ สิ่งที่ขาดของสิ่งที่ขาดของสิ่งที่ยังไม่รู้}$$

$$\frac{M_2 - M_1}{P - M_1} \quad \text{คือ เปอร์เซ็นต์ที่ได้เพิ่มขึ้นหลังจากการเรียนรู้บทเรียน}$$

ค่าอัตราส่วนที่ได้จากสูตรนี้ จะมีช่วงอยู่ระหว่าง 0-2 ถ้าค่าที่หาออกมาได้มีค่ามากกว่า 1 ถือว่าบทเรียนนั้นได้เกณฑ์มาตรฐาน

2.8 โปรแกรมนำเสนอ Power Point

โปรแกรมไมโครซอฟท์เพาเวอร์พอยต์ (Microsoft PowerPoint) เป็นโปรแกรมสำหรับสร้างงานนำเสนอหรือ Presentation การใช้คอมพิวเตอร์เพื่อสร้างสื่อสำหรับงานนำเสนอจะช่วยให้เกิดความประทับใจแก่ผู้พบเห็น

โปรแกรมการนำเสนอข้อมูล คือ โปรแกรมสำหรับจัดเตรียมเอกสารต่าง ๆ ที่จำเป็นต้องใช้ในการนำเสนอข้อมูล เช่น แผ่นใส สไลด์ โปสเตอร์ เอกสารสำหรับผู้ฟัง หรือเอกสารสรุปสำหรับผู้พูด หากจะต้องเตรียมเอกสารเหล่านี้ด้วยมือทั้งหมด ก็จะต้องเตรียมงานในปริมาณที่ค่อนข้างมาก และต้องทำงานซ้ำแล้วซ้ำอีก ซึ่งเป็นการสิ้นเปลืองเวลา ดังนั้น การนำเสนอข้อมูลในปัจจุบันจึงนิยมใช้โปรแกรมการนำเสนอข้อมูลแทน ซึ่งโปรแกรมการนำเสนอข้อมูลไม่ค่อยมีการปรับเปลี่ยนมากนัก มีเพียงการเพิ่มเติมส่วนการช่วยเหลือแนะนำ เพื่อให้ผู้ใช้สามารถใช้งานได้สะดวกรวดเร็วขึ้น เพิ่มความสามารถในการนำเสนอข้อมูลแบบสื่อประสม ที่มีทั้งข้อความ (Text) กราฟิก (Graphic) เสียง (Sound) วิดีทัศน์ (Video) เพิ่มความสามารถในการสร้างแฟ้มข้อมูลที่เป็นเอกสารเว็บ เพื่อให้ทันสมัยในยุคอินเทอร์เน็ตอีกด้วย นอกจากนี้ ยังสามารถทำงานร่วมกับโปรแกรมต่าง ๆ ได้ เช่น ความสามารถในการดึงข้อมูลจากโปรแกรมแผ่นตารางทำการและโปรแกรมประมวลผลเข้ามาใช้งานร่วมกันเป็นต้น (ณรงค์ชัย ปัญญานนทชัย, 2559)

2.9 การสร้างแบบสอบถาม

แบบสอบถาม หมายถึง รูปแบบของคำถามเป็นชุดๆ ที่ได้ถูกรวบรวมไว้อย่างมีหลักเกณฑ์และเป็นระบบเพื่อใช้วัดสิ่งที่ผู้วิจัยต้องการจะวัดจากกลุ่มตัวอย่างหรือกลุ่มประชากรเป้าหมาย ให้ได้มาซึ่งข้อเท็จจริงทั้งในอดีต ปัจจุบันและคาดคะเนเหตุการณ์ในอนาคต แบบสอบถามประกอบด้วยรายการคำถามที่สร้างอย่างประณีตเพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นหรือข้อเท็จจริงโดยส่งให้กลุ่มตัวอย่างตามความสมัครใจ การใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลนั้นการสร้างคำถามเป็นงานที่สำคัญสำหรับผู้วิจัย เพราะว่าผู้วิจัยอาจไม่มีโอกาสได้พบปะกับผู้ตอบแบบสอบถามเพื่ออธิบายความหมายต่างๆ ของข้อคำถามที่ต้องการเก็บรวบรวมข้อมูล แบบสอบถามจึงเป็นเครื่องมือวิจัยชนิดหนึ่งที่นิยมใช้กันมากเพราะการเก็บรวบรวมข้อมูลสะดวกและสามารถใช้วัดได้อย่างกว้างขวาง การเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามสามารถทำได้ด้วยการสัมภาษณ์หรือให้ผู้ตอบตอบด้วยตนเอง (เกียรติสุตา ศรีสุข, 2552)

2.9.1 โครงสร้างของแบบสอบถาม

โครงสร้างของแบบสอบถามประกอบไปด้วย 3 ส่วนสำคัญ ดังนี้

2.9.1.1 หนังสือแนะนำหรือคำชี้แจง โดยมากมักจะอยู่ส่วนแรกของแบบสอบถามอาจจะจดหมายนำอยู่ด้านหน้าพร้อมคำขอบคุณ โดยคำชี้แจงมักจะระบุถึงจุดประสงค์ที่ให้ผู้ตอบแบบสอบถามการนำคำตอบที่ได้ไปใช้ประโยชน์ คำอธิบายลักษณะของแบบสอบถาม วิธีการตอบแบบสอบถามพร้อมตัวอย่าง ชื่อและที่อยู่ของผู้วิจัย ประเด็นสำคัญคือการแสดงข้อความที่ทำให้ผู้ตอบมีความมั่นใจว่าข้อมูลที่ตอบไปจะไม่ถูกเปิดเผยเป็นรายบุคคล ไม่มีผลกระทบต่อผู้ตอบและมีการพิทักษ์สิทธิของผู้ตอบด้วย

2.9.1.2 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัว เช่น เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ เป็นต้น การที่จะถามข้อมูลส่วนตัวอะไรบ้างนั้นขึ้นอยู่กับกรอบแนวความคิดในการวิจัยโดยคิดว่าตัวแปรที่สนใจจะศึกษานั้นมีอะไรบ้างที่เกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวและควรถามเฉพาะข้อมูลที่เป็นในการวิจัยเท่านั้น

2.9.1.3 คำถามเกี่ยวกับคุณลักษณะหรือตัวแปรที่จะวัด เป็นความคิดเห็นของผู้ตอบในเรื่องของคุณลักษณะหรือตัวแปรนั้น

2.9.2 ขั้นตอนการสร้างแบบสอบถาม

การสร้างแบบสอบถามประกอบไปด้วยขั้นตอนสำคัญ ดังนี้

2.9.2.1 ศึกษาคุณลักษณะที่จะวัด การศึกษาคุณลักษณะอาจได้จากวัตถุประสงค์ของการวิจัย กรอบแนวความคิดหรือสมมุติฐานการวิจัยจากนั้นจึงศึกษาคุณลักษณะหรือตัวแปรที่จะวัดให้เข้าใจอย่างละเอียดทั้งเชิงทฤษฎีและนิยามเชิงปฏิบัติการ

2.9.2.2 กำหนดประเภทของข้อความ ข้อคำถามในแบบสอบถามอาจแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

1) คำถามปลายเปิด (Open Ended Question) เป็นคำถามที่เปิดโอกาสให้ผู้ตอบสามารถตอบได้อย่างเต็มที่ ซึ่งคาดว่าจะได้คำตอบที่แน่นอน สมบูรณ์ตรงกับสภาพความเป็นจริงได้มากกว่าคำตอบที่จำกัดวงให้ตอบคำถามปลายเปิดจะนิยมใช้กันมากในกรณีที่ผู้วิจัยไม่สามารถคาดเดาได้ล่วงหน้าว่าคำตอบจะเป็นอย่างไรหรือใช้คำถามปลายเปิดในกรณีที่ต้องการได้คำตอบเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างคำถามปลายปิด แบบสอบถามชนิดนี้มีข้อเสีย คือ มักจะถามได้ไม่มากนัก การรวบรวมและการแปลผลมักมีความยุ่งยาก

2) คำถามปลายปิด (Close Ended Question) เป็นคำถามที่ผู้วิจัยมีแนวคำตอบไว้ให้ผู้ตอบเลือกตอบจากคำตอบที่กำหนดไว้เท่านั้น คำตอบที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ล่วงหน้ามักได้มาจากการทดลองใช้คำถามในลักษณะที่เป็นคำถามปลายเปิดหรือการศึกษากรอบแนวความคิด สมมุติฐานการวิจัยและนิยามเชิงปฏิบัติการ คำถามปลายปิดมีวิธีการเลือกเขียนได้หลายอย่าง เช่น แบบให้เลือกตอบอย่างใดอย่างหนึ่ง แบบให้เลือกคำตอบที่ถูกต้องเพียงคำตอบเดียว แบบผู้ตอบจัดลำดับความสำคัญหรือแบบให้เลือกคำตอบหาคำตอบ

2.9.2.3 การร่างแบบสอบถาม เมื่อผู้วิจัยทราบถึงคุณลักษณะหรือประเด็นที่จะวัด และกำหนดประเภทของข้อคำถามที่จะมีอยู่ในแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยจึงลงมือเขียนข้อคำถามให้ครอบคลุมทุกคุณลักษณะหรือประเด็นที่จะวัดโดยเขียนตามโครงสร้างของแบบสอบถามที่ได้กล่าวไว้แล้วและหลักการในการสร้างแบบสอบถาม มีดังนี้

1) ต้องมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอนว่าต้องการจะถามอะไรบ้างโดยจุดมุ่งหมายนั้นจะต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของงานวิจัยที่จะทำ

2) ต้องสร้างคำถามให้ตรงตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้เพื่อป้องกันการมีข้อคำถามนอกประเด็นและมีข้อคำถามจำนวนมาก

3) ต้องถามให้ครอบคลุมเรื่องที่จะวัดโดยมีจำนวนข้อคำถามที่พอเหมาะไม่มากหรือน้อยเกินไป แต่จะมากหรือน้อยเท่าใดนั้นขึ้นอยู่กับพฤติกรรมที่จะวัดซึ่งตามปกติพฤติกรรมหรือเรื่องที่จะวัดเรื่องๆหนึ่งนั้นควรมีข้อคำถาม 25 – 60 ข้อ

4) การเรียงลำดับข้อคำถาม ควรเรียงลำดับให้ต่อเนื่องสัมพันธ์กันและแบ่งตามพฤติกรรมย่อยๆไว้เพื่อให้ผู้ตอบเห็นชัดเจนและง่ายต่อการตอบ นอกจากนั้นต้องเรียงคำถามง่ายๆไว้เป็นข้อแรกๆเพื่อชักจูงให้ผู้ตอบอยากตอบคำถามต่อ ส่วนคำถามสำคัญๆนั้นไม่ควรเรียงไว้ตอนท้ายของแบบสอบถามเพราะความสนใจในการตอบของผู้ตอบอาจจะน้อยลงทำให้ตอบอย่างไม่ตั้งใจ ซึ่งจะส่งผลเสียต่อการวิจัยมาก

5) ลักษณะของข้อความที่ดี ข้อคำถามที่ดีของแบบสอบถามนั้นควรมีลักษณะ ดังนี้

- ข้อคำถามไม่ควรยาวจนเกินไปควรใช้ข้อความสั้นกะทัดรัดตรงกับวัตถุประสงค์และสอดคล้องกับเรื่อง
- ข้อความหรือภาษาที่ใช้ในข้อความต้องชัดเจนเข้าใจง่าย
- ค่าเฉลี่ยในการตอบแบบสอบถามไม่ควรเกินหนึ่งชั่วโมง ข้อคำถามไม่ควรมากเกินไปจนทำให้ผู้ตอบเบื่อหน่ายหรือเหนื่อยล้า
- ไม่ถามเรื่องที่เป็นความลับเพราะจะทำให้คำตอบที่ได้ไม่ตรงกับข้อเท็จจริง
- ไม่ควรใช้ข้อความที่มีความหมายกำกวมหรือข้อความที่ทำให้ผู้ตอบแต่ละคนเข้าใจความหมายของข้อความไม่เหมือนกัน
- ไม่ควรถามในเรื่องที่รู้แล้วหรือถามในสิ่งที่วัดได้ด้วยวิธีอื่น
- ข้อคำถามต้องเหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง คือ ต้องคำนึงถึงระดับการศึกษา ความสนใจ สภาพเศรษฐกิจ เป็นต้น
- ข้อคำถามหนึ่งควรถามเพียงประเด็นเดียวเพื่อให้ได้คำตอบที่ชัดเจนและตรงจุดซึ่งจะง่ายต่อการนำมาวิเคราะห์ข้อมูล
- คำตอบหรือตัวเลือกในข้อคำถามควรมีมากพอหรือให้เหมาะสมกับข้อคำถามนั้นแต่ถ้าไม่สามารถระบุได้หมดก็ให้ใช้ว่า อื่น ๆ โปรดระบุ.....
- ควรหลีกเลี่ยงคำถามที่เกี่ยวกับค่านิยมที่จะทำให้ผู้ตอบไม่ตอบตามความเป็นจริง
- คำตอบที่ได้จากแบบสอบถามต้องสามารถนำมาแปลงออกมาในรูปของปริมาณและใช้สถิติอธิบายข้อเท็จจริงได้ เพราะในปัจจุบันนิยมใช้คอมพิวเตอร์ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนั้นแบบสอบถามควรคำนึงถึงวิธีการประมวลข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ด้วย

2.9.2.4 การปรับปรุงแบบสอบถาม หลังจากที่เราสร้างแบบสอบถามเสร็จแล้ว ผู้วิจัยควรนำแบบสอบถามนั้นมาพิจารณาทบทวนอีกครั้งเพื่อหาข้อบกพร่องที่ควรปรับปรุงแก้ไขและควรให้ผู้เชี่ยวชาญได้ตรวจสอบแบบสอบถามนั้นด้วยเพื่อที่จะได้นำข้อเสนอแนะและข้อวิพากษ์วิจารณ์ของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น

2.9.2.5 วิเคราะห์คุณภาพแบบสอบถาม เป็นการนำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างเล็ก ๆ เพื่อนำผลมาตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามซึ่งการวิเคราะห์หรือตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามทำได้หลายวิธีแต่ที่สำคัญมี 2 วิธี ได้แก่

1) ความตรง (Validity) หมายถึง เครื่องมือที่สามารถวัดได้ในสิ่งที่ต้องการวัดโดยแบ่งออกได้เป็น 3 ประเภท คือ

- ความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) คือ การที่แบบสอบถามมีความครอบคลุมวัตถุประสงค์หรือพฤติกรรมที่ต้องการวัดหรือไม่ ค่าสถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพ คือ ค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์หรือเนื้อหา (IOC : Index of item objective congruence) หรือดัชนีความเหมาะสมโดยให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินเนื้อหาของข้อคำถามเป็นรายข้อ

- ความตรงตามเกณฑ์ (Criterion – related Validity) หมายถึง ความสามารถของแบบวัดที่สามารถวัดได้ตรงตามสภาพความเป็นจริง แบ่งออกได้เป็น ความเที่ยงตรงเชิงพยากรณ์และ

ความเที่ยงตรงตามสภาพ สถิติที่ใช้วัดความเที่ยงตรงตามเกณฑ์ เช่น ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) ทั้งของ Pearson และ Spearman และค่า T-Test เป็นต้น

- ความตรงตามโครงสร้าง (Construct Validity) หมายถึง ความสามารถของแบบสอบถามที่สามารถวัดได้ตรงตามโครงสร้างหรือทฤษฎีซึ่งมักจะมีในแบบวัดทางจิตวิทยาและแบบวัดสติปัญญา สถิติที่ใช้วัดความตรงตามโครงสร้างมีหลายวิธี เช่น การวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) การตรวจสอบในเชิงเหตุผล เป็นต้น

2) ความเที่ยง (Reliability) หมายถึง เครื่องมือที่มีความคงเส้นคงวา นั่นคือเครื่องมือที่สร้างขึ้นให้ผลการวัดที่แน่นอนคงที่จะวัดกี่ครั้งผลจะได้เหมือนเดิม สถิติที่ใช้ในการหาค่าความเที่ยงมีหลายวิธีแต่ที่นิยมใช้กัน คือ ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาร์ช (Cronbach's Alpha Coefficient) ซึ่งจะใช้สำหรับข้อมูลที่มีการแบ่งระดับการวัดแบบประมาณค่า (Rating Scale)

2.9.2.6 ปรับปรุงแบบสอบถามให้สมบูรณ์ ผู้วิจัยจะต้องทำการแก้ไขข้อบกพร่องที่ได้จากผลการวิเคราะห์คุณภาพของแบบสอบถามและตรวจสอบความถูกต้องของถ้อยคำหรือสำนวนเพื่อให้แบบสอบถามมีความสมบูรณ์และมีคุณภาพ ผู้ตอบอ่านเข้าใจได้ตรงประเด็นที่ผู้วิจัยต้องการซึ่งจะทำให้ผลงานเป็นที่น่าเชื่อถือยิ่งขึ้น

2.9.2.7 จัดพิมพ์แบบสอบถาม จัดพิมพ์แบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงเรียบร้อยแล้วเพื่อนำไปใช้จริงในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มเป้าหมาย โดยจำนวนที่จัดพิมพ์ควรมีน้อยกว่าจำนวนเป้าหมายที่ต้องการเก็บรวบรวมข้อมูลและควรมีการพิมพ์สำรองในกรณีที่แบบสอบถามเสียหรือสูญหายหรือผู้ตอบไม่ตอบกลับ แนวทางในการจัดพิมพ์แบบสอบถามมี ดังนี้

- 1) การพิมพ์แบ่งหน้าให้สะดวกต่อการเปิดอ่านและตอบ
- 2) เว้นที่ว่างสำหรับคำถามปลายเปิดไว้เพียงพอ
- 3) พิมพ์อักษรขนาดใหญ่ชัดเจน.
- 4) ใช้สีและลักษณะกระดาษที่เอื้อต่อการอ่าน

2.9.3 เทคนิคการใช้แบบสอบถาม

วิธีใช้แบบสอบถามมี 2 วิธี คือ การส่งทางไปรษณีย์กับการเก็บข้อมูลด้วยตนเองซึ่งไม่ว่ากรณีใดต้องมีจดหมายระบุวัตถุประสงค์ของการเก็บข้อมูลตลอดจนความสำคัญของข้อมูลและผลที่คาดว่าจะได้รับ เพื่อให้ผู้ตอบตระหนักถึงความสำคัญและสละเวลาในการตอบแบบสอบถาม

การให้อัตราตอบแบบสอบถามสูงเป็นเป้าหมายสำคัญของผู้วิจัย ข้อมูลจากแบบสอบถามจะเป็นตัวแทนของประชากรได้เมื่อมีจำนวนแบบสอบถามคืนมามากกว่าร้อยละ 90 ของจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไป

แนวทางที่จะทำให้ได้รับแบบสอบถามกลับคืนในอัตราที่สูงมีวิธีการ ดังนี้

- 1) มีการติดตามแบบสอบถามเมื่อให้เวลาผู้ตอบไประยะหนึ่ง ระยะเวลาที่เหมาะสมในการติดตาม คือ 2 สัปดาห์หลังครบกำหนดส่งอาจจะติดตามมากกว่าหนึ่งครั้ง
- 2) วิธีการติดตามแบบสอบถามอาจใช้จดหมาย ไปรษณีย์ โทรศัพท์ เป็นต้น
- 3) ในกรณีที่ข้อความถามอาจจะถามในเรื่องส่วนตัว ผู้วิจัยต้องให้ความมั่นใจว่าข้อมูลที่ได้จะเป็นความลับ

2.9.4 ข้อเด่นและข้อด้อยของการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม

การใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลมีข้อเด่นและข้อด้อยที่ต้องพิจารณาประกอบในการเลือกใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูล ดังนี้

2.9.4.1 ข้อเด่นในการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม มีดังนี้

- 1) ถ้ากลุ่มตัวอย่างมีขนาดใหญ่ วิธีการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจะเป็นวิธีการที่สะดวกและประหยัดกว่าวิธีอื่น
- 2) ผู้ตอบมีเวลามากกว่าวิธีอื่น
- 3) ไม่จำเป็นต้องฝึกอบรมพนักงานเก็บข้อมูลมากเหมือนกับวิธีการสัมภาษณ์หรือวิธีการสังเกต
- 4) ไม่เกิดความลำเอียงอันเนื่องมาจากการสัมภาษณ์หรือการสังเกต เพราะผู้ตอบเป็นผู้ตอบข้อมูลเอง

5) สามารถส่งแบบสอบถามให้ผู้ตอบทางไปรษณีย์ได้

6) ประหยัดค่าใช้จ่ายในการเก็บข้อมูล

2.9.4.2 ข้อด้อยของการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม มีดังนี้

1) ในกรณีที่ส่งแบบสอบถามให้ผู้ตอบทางไปรษณีย์มักจะได้แบบสอบถามกลับคืนมาน้อยและต้องเสียเวลาในการติดตาม อาจจะทำให้ระยะเวลาการเก็บข้อมูลล่าช้ากว่าที่กำหนดไว้

2) การเก็บข้อมูลโดยวิธีการใช้แบบสอบถามจะใช้ได้เฉพาะกับกลุ่มประชากรเป้าหมายที่อ่านและเขียนหนังสือได้เท่านั้น

3) จะได้ข้อมูลจำกัดเฉพาะที่จำเป็นจริงๆ เท่านั้น เพราะการเก็บข้อมูลโดยวิธีการใช้แบบสอบถามจะต้องมีคำถามจำนวนน้อยข้อที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

4) การส่งแบบสอบถามไปทางไปรษณีย์ ทางไปรษณีย์หน่วยตัวอย่างอาจไม่ได้เป็นผู้ตอบแบบสอบถามเองก็ได้ทำให้คำตอบที่ได้มีความคลาดเคลื่อนไม่ตรงกับความจริง

5) ถ้าผู้ตอบไม่เข้าใจคำถามหรือเข้าใจคำถามผิด หรือไม่ตอบคำถามบางข้อ หรือไม่ไตร่ตรองให้รอบคอบก่อนที่จะตอบคำถามก็จะทำให้ข้อมูลมีความคลาดเคลื่อนได้โดยที่ผู้วิจัยไม่สามารถย้อนกลับไปสอบถามหน่วยตัวอย่างนั้นได้อีก

6) ผู้ที่ตอบแบบสอบถามกลับคืนมาทางไปรษณีย์ อาจเป็นกลุ่มที่มีลักษณะแตกต่างจากกลุ่มผู้ที่ไม่ตอบแบบสอบถามกลับคืนมา ดังนั้นข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์จะมีความลำเอียงอันเนื่องมาจากกลุ่มตัวอย่างได้

2.10 การวัดและประเมินผลการศึกษา

2.10.1 การวัดและประเมินผลมีความสำคัญอย่างไร การวัดผลการศึกษาเป็นเครื่องมืออันหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาคุณภาพของการศึกษาในระดับการศึกษาต่างๆ เพราะผลจากการวัดจะเป็นพื้นฐานในการตัดสินใจของครูและนักการศึกษา เพื่อใช้ในการปรับปรุงวิธีการสอน การแนะแนว การประเมินผลหลักสูตรแบบเรียน การใช้อุปกรณ์การสอน ตลอดจนการจัดระบบบริหารทั่วไปของโรงเรียนและนอกจากนี้ยังใช้ปรับปรุงการเรียนของนักเรียนให้เรียนถูกวิธียิ่งขึ้น อาทิเช่น ผลการสอบที่ไม่ดีของนักเรียนไม่เพียงแสดงความอ่อนของนักเรียนแต่ละคนเท่านั้นแต่ถ้าพิจารณาผลการสอบรวมทั้งชั้นก็จะแสดงถึงการสอนไม่ดีของครูด้วยและถ้าพิจารณาผลการสอบทั้งโรงเรียนก็จะแสดงถึงความบกพร่อง

ในทางบริหารของครูใหญ่ยิ่งกว่านั้นถ้าเราพิจารณาผลการสอบรวมทั้งประเทศอีกด้วย ดังนั้นการวัดผลการศึกษาจึงนับว่ามีความสำคัญยิ่งในการพัฒนาคุณภาพของการศึกษามนุษย์ได้นำการวัดและประเมินผลเข้ามาเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันเป็นเวลานานมาแล้ว นักการศึกษาที่พยายามวัดและประเมินผลความก้าวหน้าในการเรียนของนักเรียนเนื่องจากจุดมุ่งหมายของการให้การศึกษาที่มีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้นประกอบทั้งจำนวนนักเรียนได้ทวีเพิ่มมากขึ้นจึงทำให้การวัดและประเมินผลมีความยุ่งยากยิ่งขึ้น

2.10.2 การวัดและประเมินผลการศึกษาคืออะไร การทดสอบ (Test) การวัดผล (Measurement) และการประเมินผล (Evaluation) สามคำนี้ใช้สลับกันอยู่เสมอจนทำให้แยกไม่ออกอยู่บ่อยครั้ง คำว่าการทดสอบ หมายถึง การให้คำถามที่เป็นมาตรฐานชุดหนึ่งแก่นักเรียนทำเพื่อวัดความรู้ความสามารถและทักษะต่างๆ ของนักเรียนแต่ละคน ส่วนการวัดผล หมายถึง การกำหนดตัวเลขหรือสัญลักษณ์เข้ากับสิ่งของหรือเหตุการณ์ที่เป็นไปตามกฎทำให้ความหมายของการทดสอบและการวัดผลมีความหมายใกล้เคียงกันมาก ส่วนนิยามของการประเมินผล คือ กรรมวิธีของการจัดวางแผนการเก็บรวบรวมและการให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์สำหรับการตัดสินใจในทางเลือกต่าง การวัดและประเมินผล การศึกษานั้นไม่ได้วัดหรือประเมินผลส่วนต่างๆ ของตัวบุคคลหรือตัวนักเรียนแต่วัดและประเมินผลเกี่ยวกับความรู้ ความสามารถ ความสนใจ ทักษะคติ ตลอดจนทักษะต่างๆ ของนักเรียนเป็นหลัก

2.10.3 ประโยชน์ของการวัดและประเมินผลการศึกษา บทบาทที่สำคัญของโรงเรียน คือ การช่วยทำให้การเรียนเป็นเรื่องที่ยากขึ้นสำหรับนักเรียนเราต้องให้การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมต่างๆ ในตัวนักเรียนที่มีส่วนร่วม โดยทั่วไปสอดคล้องตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้วิธีการที่จะช่วยให้นักเรียนบรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้นาน้อยเพียงใดและผลจากการวัดและการประเมินก็จะให้ข้อมูลเพื่อปรับปรุงวิธีการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้นดังนั้น เราจะเห็นได้ว่าการวัดและประเมินผลการศึกษามีประโยชน์ในด้านต่าง ดังต่อไปนี้

2.10.3.1 ประโยชน์ต่อครู

- 1) ให้ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมเบื้องต้นของนักเรียนแก่ครู
- 2) ช่วยให้ครูสามารถกำหนดและปรับปรุงจุดมุ่งหมายของนักเรียนแต่ละคนได้ชัดเจนยิ่งขึ้น
- 3) ช่วยให้ครูทราบว่าตนเองได้ทำการสอนบรรลุจุดมุ่งหมายต่างๆ เหล่านั้นได้มากน้อยเพียงใด
- 4) ช่วยให้ครูสามารถปรับปรุงเทคนิคการสอนให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

2.10.3.2 ประโยชน์ต่อนักเรียน

- 1) ช่วยให้นักเรียนทราบจุดมุ่งหมายและความต้องการของครูได้อย่างถูกต้อง
- 2) เพิ่มแรงจูงใจในการเรียนของนักเรียน
- 3) ช่วยให้มีนิสัยในการเรียนดีขึ้น
- 4) ช่วยให้ทราบว่าตนเองเก่งและอ่อนในวิชาอะไรบ้าง

2.10.3.3 ประโยชน์ต่อการแนะแนว นักเรียนส่วนมากต้องการคำแนะนำเกี่ยวกับการเลือกอาชีพ การศึกษาต่อและปัญหาส่วนตัวการที่นักเรียนจะตัดสินใจเกี่ยวกับปัญหาเหล่านี้ได้

อย่างถูกต้องจำเป็นจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับปัญหาเหล่านี้ที่ถูกต้องด้วยตนเอง (Self – Concept) โรงเรียนจึงมีส่วนช่วยให้นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับปัญหาต่างๆ โดยการแนะแนว การวัดทัศนคติ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความถนัดต่างๆ

2.10.3.4 ประโยชน์ต่อการบริหาร การตัดสินใจในการบริหารทางการศึกษาในทุก ระดับจำเป็นต้องอาศัยข้อมูลจากการวัดและการประเมินผลอยู่เสมอ เช่น การคัดเลือกบุคคลเข้าทำงานในตำแหน่งต่าง ๆ การรับสมัครนักเรียนเข้าเรียน การปรับปรุงประสิทธิภาพในการบริหารงาน ตลอดจนให้ความชอบแก่ผู้ปฏิบัติงาน เป็นต้น

2.10.3.5 ประโยชน์ต่อการวิจัย การแสวงหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการสอน การแนะแนวและการบริหารการศึกษา จำเป็นต้องอาศัยการวิจัยการวัดผลเป็นเครื่องมือสำคัญอย่างหนึ่งของงานวิจัยที่ช่วยในการวัดและการรวบรวมข้อมูล การวิจัยจะได้ผลดีเพียงใดขึ้นอยู่กับผลการวัดผลที่สามารถวัดข้อมูลได้เที่ยงตรงและมีความเชื่อมั่นเพียงใด (มณีญา สุราช, 2560)

2.11 แบบสอบถามความคิดเห็น

แบบสอบถามความคิดเห็น (Questionnaire) หมายถึง ชุดของข้อความที่ใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลนิยมใช้ในงานวิจัยเชิงปริมาณทางสังคมศาสตร์ประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ 4 ส่วน คือ (อุทุมพร จามรمان, 2544)

2.11.1 หนังสือแนะนำเป็นการแนะนำให้ผู้ตอบแบบสอบถาม (Respondent) ทราบว่าผู้จัดสร้างโครงการเป็นใคร มีวัตถุประสงค์ในการจัดสร้างโครงการเช่นไร

2.11.2 คำชี้แจงเพื่ออธิบายถึงการตอบแบบสอบถามซึ่งอาจมีลักษณะความหมายหลายนัย และใช้อธิบายถึงรายละเอียดเบื้องต้นของแบบสอบถามว่ามีทั้งหมดกี่ตอนเกี่ยวข้องกับเรื่องอะไรบ้าง และแต่ละส่วนแต่ละตอนนั้นมีวิธีการตอบที่แตกต่างกันไปหรือไม่

2.11.3 เนื้อหาของแบบสอบถามเป็นส่วนหลักของแบบสอบถามบรรจุไว้ด้วยคำถามที่ต้องการข้อมูลคำตอบจากผู้ตอบแบบสอบถาม โดยประกอบด้วยคำถาม 2 ตอน

ตอนที่ 1 แบบประเมินความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสร้างโครงการสอน

ตอนที่ 2 แบบประเมินความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับการจัดสร้างโครงการสอน

2.11.4 กำหนดระดับความคิดเห็นโดยใช้การประเมินดัชนีความสอดคล้อง (IOC) กำหนดระดับความคิดเห็นเป็นมาตราส่วนประมาณค่าเป็น 3 ระดับ ดังนี้

- +1 หมายถึง สอดคล้อง
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจ
- 1 หมายถึง ไม่สอดคล้อง

2.12 ประวัติและการทำงานของ Website google from

Google ได้แจ้งไว้ใน ข้อกำหนดในการให้บริการ ว่า Google สามารถใช้ข้อมูลดังกล่าวตามนโยบายส่วนบุคคล: โดยถือว่าเราได้อนุญาตให้ Google (และผู้ที่เราทำงานด้วย) มีสิทธิ์ในเนื้อหาของเรา ไม่ว่าที่ไหนในโลก ในการใช้ โฮสต์ จัดเก็บ ทำซ้ำ แก้ไข สร้างงานต่อยอดเนื้อหาของเรา (เช่น งานการแปลภาษา การปรับเปลี่ยน หรือการเปลี่ยนแปลงอื่นๆ ที่ทาง Google ทำเพื่อให้เนื้อหาของเรา

สามารถใช้งานได้ดีขึ้นร่วมกับบริการของ Google) สรุปคือ ข้อมูลใดๆของเราก็ก็น่าจะเป็นประโยชน์ต่อ Google นั้น ทาง Google สามารถนำข้อมูลของเราไปใช้ต่อยอดได้ในระดับหนึ่ง โดยถือว่าเราสมัครใจในการแบ่งปันไปแล้วตั้งแต่เราเริ่มใช้งาน Google Form แต่ทาง Google จะยังคงเก็บความลับให้เรา เพราะสิทธิ์ความเป็นเจ้าของข้อมูลยังอยู่ที่เรา (Google, 2559)

2.13 การวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง (IOC: Index of Consistency)

เป็นวิธีการหาความเที่ยงตรงเชิงเหตุผล โดยใช้ผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชานั้น ๆ พิจารณาว่าแบบทดสอบฉบับนั้นมีข้อสอบแต่ละข้อตรงตามพฤติกรรมที่จะวัดและจำนวนข้อมูลสอดคล้องกับตารางวิเคราะห์รายละเอียดหรือไม่ ถ้าสอดคล้องกันก็แสดงว่าแบบทดสอบที่สร้างขึ้นมีความเที่ยงตรงเชิงเหตุผล (ชูศรี วงษ์รัตน์, 2530)

วิธีการคำนวณหาดัชนีความสอดคล้อง หาได้โดยสมการที่ 2.1

$$IOC = \frac{\sum R}{N} \quad (2.3)$$

โดยที่ IOC คือ ดัชนีความสอดคล้อง
 $\sum R$ คือ ค่าคะแนนความสอดคล้อง
 N คือ จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

เกณฑ์การแปลความหมายค่าดัชนีความสอดคล้อง

+1 หมายถึง สอดคล้อง
 0 หมายถึง ไม่แน่ใจ
 -1 หมายถึง ไม่สอดคล้อง

การตรวจสอบค่าความเที่ยงตรงด้านเนื้อหาสามารถกระทำโดยนำแบบทดสอบให้ผู้ประเมินพิจารณาข้อสอบแต่ละข้อมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมหรือไม่อย่างไร ถ้ามีความสอดคล้องผู้ประเมินจะให้ค่าเป็น +1 แต่ถ้าผู้ประเมินเห็นว่าข้อสอบข้อนั้นไม่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์จะให้ค่าเป็น -1 และในกรณีที่ผู้ประเมินไม่แน่ใจว่าข้อสอบข้อนั้นมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือไม่ก็จะให้ค่าเป็น 0 ผู้ประเมินจะเป็นผู้พิจารณาความสอดคล้องจากนั้นจึงนำค่าที่ได้มาหาค่า IOC ค่า $IOC \geq 0.5$ จึงจะจัดว่ามีความตรงตามเนื้อหา

บทที่ ๓

วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนรู้ ให้เป็นผู้มีวินัยและความรับผิดชอบต่อน้ำที่และการเรียนดีขึ้นของของนักศึกษา ปวช.๑ แผนกวิชาเครื่องมือกลและซ่อมบำรุง วิทยาลัยเทคนิคบ้านค่าย ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๗ได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

๑. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย
๒. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
๓. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
๔. การเก็บรวบรวมข้อมูล
๕. การวิเคราะห์ข้อมูล

๑. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนในการวิจัยไว้ดังนี้

๑. ศึกษาหลักการ ทฤษฎีจิตวิทยาการศึกษา เจตคติ (Attitude) ทฤษฎีแรงจูงใจ ทฤษฎีการเรียนรู้แบบวางเงื่อนไข แบบแบบการกระทำของสกินเนอร์ ลักษณะด้านวินัยในห้องเรียนความขยันอดทนและความรับผิดชอบ

๒. กำหนดกรอบความคิดในการวิจัยเพื่อการศึกษาความมีวินัยในตนเอง ความรับผิดชอบของของนักศึกษาปวช.๑ แผนกวิชาเครื่องมือกลและซ่อมบำรุง วิทยาลัยเทคนิคบ้านค่ายภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๔

๓. กำหนดวัตถุประสงค์

๔. กำหนดกลุ่มประชากร ในการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดกลุ่มประชากร คือของนักศึกษา ปวช.๑ แผนกวิชาเครื่องมือกลและซ่อมบำรุงวิทยาลัยเทคนิคบ้านค่ายภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๗ จำนวน ๔๓ คน

๕. สร้างเครื่องมือการวิจัย โดยผู้วิจัยศึกษาจากหลักการ ทฤษฎี แนวคิด วัตถุประสงค์ เพื่อจำแนกว่า ควรสร้างเครื่องมือวัดด้านใดบ้างให้เหมาะสมกับสภาพของของนักศึกษา ปวช.๑ แผนกวิชาเครื่องมือกลและซ่อมบำรุง วิทยาลัยเทคนิคบ้านค่ายภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๗ จำนวน ๔๓ คน ที่นำมาทำการวิจัยในครั้งนี้

๖. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยนำได้ดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตัวเองโดยการสังเกต ให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างได้ตอบแบบสอบถาม

๗. การสรุปผลการวิจัยและนำเสนอผลการวิจัย โดยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลและเขียนสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

๒. ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง

ประชากร / กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นนักศึกษา ปวช. ๑ แผนกวิชาเครื่องมือกลและซ่อมบำรุง วิทยาลัยเทคนิคบ้านค่ายภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๗ จำนวน ๔๓ คน

๓. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ในการทำวิจัยครั้งนี้ เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสังเกต แบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง

๔. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ใช้การสังเกตและนำเครื่องมือที่สร้างขึ้นให้นักศึกษา ปวช. ๑ แผนกวิชาเครื่องมือกลและซ่อมบำรุง วิทยาลัยเทคนิคกำแพงเพชรภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๗ จำนวน ๔๓ คน ได้ตอบแบบสอบถามและเก็บข้อมูลด้วยตนเอง

๕. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้ค่าร้อยละในการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ ๔

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนรู้ให้เป็นผู้มีวินัยและความรับผิดชอบต่อนหน้าที่และการเรียนดีขึ้นของของนักศึกษา ปวช.๑ แผนกวิชาเครื่องมือกลและซ่อมบำรุง วิทยาลัยเทคนิคบ้านค่ายภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๗ ปรากฏว่าได้รับความร่วมมือจากนักเรียนเป็นอย่างดี จึงทำให้นักเรียนมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม สามารถตอบสนองต่อตัวนักเรียนเอง ทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมการเรียนรู้ที่ดีขึ้น มีวินัยในตนเองและความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย และการเรียนดีขึ้น ผู้วิจัยได้ดำเนินการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นตอนดังนี้

๑. การวิเคราะห์ข้อมูล

๒. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้การดำเนินการติดตามข้อมูลด้วยตัวเองโดยการสังเกต สัมภาษณ์ ให้นักเรียนตอบแบบสอบถามและมีการติดตามดูแลพฤติกรรมและการเรียนของนักเรียนอย่างใกล้ชิด ดังนี้

ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาและสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนนักศึกษา ปวช.๑ แผนกวิชาเครื่องมือกลและซ่อมบำรุง วิทยาลัยเทคนิคบ้านค่ายภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๗ แผนกวิชาเครื่องมือกลและซ่อมบำรุงวิทยาลัยเทคนิคบ้านค่าย โดยการสังเกตพฤติกรรมและการเรียนของนักเรียนในช่วงโฮมรูม ขณะที่ทำการสอน และสอบถามจากครูแต่ละวิชาที่ทำการสอน ซึ่งพบว่า มีนักเรียนที่มีปัญหาด้านพฤติกรรม การเรียน ขาดวินัยและความรับผิดชอบ เช่น มาสาย ไม่สนใจเรียน ไม่ส่งงานตามกำหนดเวลา บางครั้งไม่มาเรียน มีการจดบันทึกและติดตามนักเรียนเป็นรายกรณี โดยการกล่าวตักเตือนและมีการบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษรและมีการให้นักเรียนตอบแบบสอบถามสรุปได้ดังนี้

ตารางแสดงควมมีวินัย ความรับผิดชอบและความสนใจการเรียน
 ของนักเรียนนักศึกษาชั้น ปวช.๑ แผนกวิชาเครื่องมือกลและซ่อมบำรุง ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา
 ๒๕๖๗ วิทยาลัยเทคนิคกำแพงเพชร(ครั้งที่ ๑)

ข้อ	รายการ	ทำเป็นประจำ	ทำเป็นบางครั้ง	ไม่เคยทำ
๑	นักเรียนมักนำงานวิชาอื่นมาทำ ขณะที่กำลังเรียนวิชาหนึ่ง	๗๖.๗๔	๑๓.๙๖	๙.๓๐
๒	นักเรียนพูดคุยและเล่นเพื่อนในขณะที่ครูสอน	๖๙.๗๗	๒๕.๕๘	๔.๖๕
๓	นักเรียนส่งงานและการบ้านตรงเวลาที่ครูกำหนด	๗๒.๐๙	๑๘.๖๐	๙.๓๑
๔	นักเรียนนอนหลับในห้องเรียนขณะชั่วโมงเรียน	๕๘.๑๔	๒๕.๕๘	๑๖.๒๘
๕	นักเรียนไม่ทำการบ้านและลอกการบ้านเพื่อน	๗๔.๔๒	๑๖.๒๘	๙.๓๐
๖	นักเรียนทำผิดจะพยายามแก้ไขโดยไม่ท้อแท้	๔๑.๘๖	๔๔.๑๙	๑๓.๙๕
๗	นักเรียนมีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย	๔๖.๕๑	๔๖.๕๑	๖.๙๘
๘	นักเรียนมาเรียนตรงเวลาและตั้งใจเรียน	๔๔.๑๙	๕๑.๑๖	๔.๖๕
๙	นักเรียนรู้จักวางแผนและเตรียมพร้อมที่จะศึกษาต่อในมหาวิทยาลัย	๒๕.๕๘	๔๖.๕๑	๒๗.๙๑
๑๐	นักเรียนใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์โดยการอ่านหนังสือ	๔๑.๘๙	๔๖.๕๗	๑๑.๕๔

จากแบบสอบถามนักเรียนเกี่ยวกับความมีวินัยและรับผิดชอบในห้องเรียน (ครั้งที่ ๑) สรุปได้ดังนี้ นักเรียนมักนำงานวิชาอื่นมาทำ ขณะที่กำลังเรียนวิชาหนึ่ง นักเรียนที่ทำเป็นประจำ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๗๖.๗๔ นักเรียนพูดคุยและเล่นเพื่อนในขณะที่ครูสอน นักเรียนที่ทำเป็นประจำมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๖๙.๗๗ นักเรียนส่งงานและการบ้านตรงเวลาที่ครูกำหนด นักเรียนที่ทำเป็นประจำมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๗๒.๐๙ นักเรียนนอนหลับในห้องเรียนขณะชั่วโมงเรียน นักเรียนที่ทำเป็นประจำมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๕๘.๑๔ นักเรียนไม่ทำการบ้านและลอกการบ้านเพื่อน นักเรียนที่ทำเป็นประจำมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๗๔.๔๒ นักเรียนทำผิดจะพยายามแก้ไขโดยไม่ท้อแท้ นักเรียนที่ทำบางครั้ง มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๔๔.๑๙ นักเรียนมีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย นักเรียนที่ทำเป็นประจำและทำเป็นบางครั้ง มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๔๖.๕๑ นักเรียนมา

เรียนตรงเวลาและตั้งใจเรียน นักเรียนที่ทำบางครั้ง มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๕๑.๑๖ นักเรียนรู้จักวางแผนและเตรียมพร้อมที่จะศึกษาต่อในมหาวิทยาลัย นักเรียนที่ทำบางครั้ง มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๔๖.๕๑ นักศึกษาใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์โดยการอ่านหนังสือ นักศึกษาที่ทำบางครั้ง มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๔๖.๕๗

หลังจากที่ผู้วิจัยได้ทำการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนและได้ใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับความมีวินัย ความรับผิดชอบและความสนใจการเรียน โดยให้นักเรียนปวช.๑ แผนกวิชาเครื่องมืองลและซ่อมบำรุง วิทยาลัยเทคนิคบ้านค่ายภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๗ จำนวน ๔๓ คน ตอบแบบสอบถามด้วยความจริงแล้วนำมาสรุปโดยใช้ค่าร้อยละในการวิเคราะห์ผลการวิจัย (จากแบบสรุปผลการตอบแบบสอบถาม) และประกอบกับผลการเรียนของภาคเรียนที่ ๑ ทำให้ผู้วิจัยได้ทำการสังเกตนักศึกษาที่มีพฤติกรรมในลักษณะดังกล่าวและมีผลการเรียนค่อนข้างต่ำ ซึ่งผู้วิจัยจะทำการวิจัยเพื่อเป็นปรับเปลี่ยนด้านพฤติกรรมให้นักศึกษาในห้องเรียนมีวินัยและความรับผิดชอบ ตั้งใจเรียน จึงได้ดำเนินการโดยให้แต่ละคนร่วมกันแสดงความคิดเห็นและร่วมกันสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ภายในห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนการสอน

โดยการวางแผนไขกันภายในห้องเรียน สร้างแรงจูงใจ และสร้างความตระหนักให้นักศึกษาเห็นถึงผลของการไม่มีวินัย ขาดความรับผิดชอบ และไม่ตั้งใจเรียน โดยได้ดำเนินการ ดังนี้

๑ ให้นักศึกษาแต่ละคนเขียนคำมั่นสัญญา

๑ ขอความร่วมมือจากผู้ปกครองร่วมกันดูแลพฤติกรรมและการเรียนของนักศึกษา ให้ผู้ปกครองแจ้งพฤติกรรมของนักศึกษาขณะอยู่บ้าน เมื่อนักศึกษาขาดเรียนหรือมาสายให้ครูทราบและครูก็มีการติดตามนักศึกษาเรียนร่วมกัน

๑ ขอความร่วมมือจากครูที่ทำการสอนทุกท่านให้ข้อมูลด้านพฤติกรรมของนักเรียนขณะเรียน
ในแต่ละวิชา

๑ ขอความร่วมมือกับเพื่อนภายในห้องเรียน โดยการจัดเป็นกลุ่ม ๗ กลุ่ม กลุ่มละ ๖ คน จำนวน ๖ คน และกลุ่มละ ๗ คน จำนวน ๑ กลุ่ม รวมเป็นทั้งสิ้นจำนวน ๔๓ คน โดยครูจะคัดเลือกนักศึกษาที่มีความรับผิดชอบ ตั้งใจเรียนและมีผลการเรียนค่อนข้างดี เป็นหัวหน้ากลุ่มเพื่อเป็นพี่เลี้ยงภายในกลุ่มและให้นักเรียนที่เหลือเข้าร่วมกลุ่มกันเองตามความสมัครใจให้ครบจำนวนตามที่กำหนด หลังจากนั้นให้แต่ละกลุ่มเขียนคำมั่นสัญญาร่วมกัน และร่วมกันวางแผนการศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัย ซึ่งนักศึกษาที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นหัวหน้ากลุ่มจะดำเนินการแต่งตั้งกรรมการแต่ละด้านร่วมกันดูแลภายในกลุ่ม เช่น ดูแลเกี่ยวกับพฤติกรรม การขาดเรียน มาสาย การเรียน ฯลฯ นักเรียนจะเข้ากลุ่มร่วมกันทำงานและเป็นพี่เลี้ยงคอยให้คำปรึกษา ช่วยเหลือกรณีไม่เข้าใจบทเรียนอ่านหนังสือ และทำงานแต่ละวิชาได้สำเร็จ

ผู้วิจัยได้ติดตาม ดูแลและสังเกตนักเรียนเป็นระยะ ๆ และในกรณีที่นักเรียนมีปัญหาไม่ว่าจะเป็นปัญหาด้านพฤติกรรมและการเรียน หัวหน้ากลุ่มแต่ละกลุ่มจะรายงานครูและร่วมกันแก้ปัญหาทั้งด้านการมาเรียน ถ้ามีนักศึกษาขาดเรียนภายในกลุ่มจะแจ้งให้ครูทราบและมีการติดตามให้มาเรียนและชี้ให้นักศึกษาเห็นความสำคัญของการเรียน ต้องมีวินัยและความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ ทำให้บรรยากาศการเรียนรู้ภายในห้องเรียนดีขึ้น รู้จักเสียสละ มีความสามัคคีและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ภายในห้องเรียนมีการจัดกิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน เช่น ร่วมกันทำความสะอาดห้องเรียนนอกเหนือจากเวรทำความสะอาดประจำวันแล้ว แข่งขันกีฬาภายในห้องเรียน นอกจากนี้มีการจัดให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมรักการอ่าน การรู้จักการออมโดยในแต่ละสัปดาห์จะมีการให้นักเรียนนำเงินที่เหลือมาฝากเงินกับธนาคารโรงเรียน ทั้งนี้เพื่อเป็นฝึกให้นักเรียนมีความรับผิดชอบและรู้จักประหยัดตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ผู้วิจัยได้สังเกตพบว่า พฤติกรรมของนักเรียนภายในห้องหลังจากมีการแบ่งกลุ่มเป็นกลุ่มย่อย ๆ แล้ว ให้เพื่อนคอยเป็นพี่เลี้ยงแนะนำเพื่อนไม่ว่าจะเป็นด้านพฤติกรรมและการเรียน ทำให้มีบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนการสอนมากขึ้น เมื่อนำนักเรียนมาร่วมกันทำกิจกรรมของโรงเรียน พบว่านักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรม และเอาใจใส่ต่อการเรียนมากขึ้น ขณะเข้าแถวก็มีความเป็นระเบียบและมีวินัยมากขึ้นตามลำดับ เมื่อแต่ละวิชาทำการสอบก็จะพบว่านักเรียนจะเข้ากลุ่มร่วมกันอ่านหนังสือและมีการซักถามบทเรียนที่ไม่เข้าใจ เพื่อนที่เข้าใจก็จะอธิบายให้กับเพื่อนที่ไม่เข้าใจบทเรียนทำให้ได้คะแนนดีขึ้น ครูก็ให้คำชมเชยและให้กำลังใจนักเรียนเพื่อที่จะได้มีกำลังใจทำต่อไป รู้จักหน้าที่และมีความรับผิดชอบมากขึ้น ทำให้นักเรียนเห็นความสำคัญของตัวเอง สนใจเรียนมากขึ้น มีการซักถามเกี่ยวกับบทเรียนกับครูให้อธิบายให้เข้าใจ โดยดูจากพฤติกรรมการเรียน การส่งงานตรงกำหนดเวลา และได้รับคำชมเชยจากครูแต่ละวิชาที่ทำการสอน โดยภาพรวมของนักเรียนในห้องปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน ตั้งใจเรียน ช่วยเหลือซึ่งกันและกันมากขึ้น มีน้ำใจ รู้จักเสียสละ มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการมาเรียนให้มาทันเรียน

หลังจากผู้วิจัยเห็นการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้นักเรียนเป็นผู้มีวินัย มีความรับผิดชอบต่อการเรียนและมีบรรยากาศภายในห้องเรียนดีขึ้น ครูก็มีการพูดคุยและร่วมกันประเมินผลการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของแต่ละคนโดยการสัมภาษณ์และให้นักเรียนแต่ละคนตอบแบบสอบถามชุดเดิมอีกครั้ง แล้วนำมาสรุปเปรียบเทียบกับคำตอบแบบสอบถามครั้งแรก พบว่า นักเรียนมีความรัก สามัคคีในหมู่คณะ มีความรับผิดชอบ มาเรียนเป็นประจำ ตั้งใจเรียนและทำงานที่ได้รับมอบหมาย มีผลการเรียนดีขึ้น ทำให้เกิดความภาคภูมิใจในตนเอง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสังเกต การสัมภาษณ์ ข้อมูลด้านการเรียนของแต่ละวิชา การตอบแบบสอบถามจากนักเรียนและการใช้แรงจูงใจเสริมแรงโดยให้คำชมเชยแก่นักเรียน

รวมทั้งดูแลด้านการเรียนให้มีความรับผิดชอบ สนใจเรียนและติดตามจากผู้ปกครอง คุณครูที่เข้าสอนแต่ละวิชา ปรากฏว่า ของนักศึกษา ปวช.๑ แผนกวิชาเครื่องมือกลและซ่อมบำรุง วิทยาลัยเทคนิคบ้านค่าย ปีการศึกษา ๒๕๖๔ ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๗ มีความเอาใจใส่ต่อการเรียน รับผิดชอบและสนใจเรียนมากขึ้น โดยสังเกตจากบรรยากาศการเรียนภายในห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นต่อการมาเรียนและการเรียน มีความตั้งใจเรียน มีความรับผิดชอบต่อน้ำที่ไม่ขาดเรียนหรือมาสาย ทำงานที่ได้รับมอบหมายและส่งงานตรงกำหนดเวลา รู้จักช่วยเหลือซึ่งกันและกันด้วยความเต็มใจ ยังส่งผลทำให้ผลการเรียนมีวินัย ความสำเร็จและความสนใจการเรียนของนักเรียน โดยสรุปจากผลการเปรียบเทียบจากการตอบแบบสอบถาม ดังนี้

ตารางแสดงความมีวินัย ความสำเร็จและความสนใจการเรียน
ของนักเรียนนักศึกษาชั้น ปวช.๑ แผนกวิชาเครื่องมือกลและซ่อมบำรุงภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา
๒๕๖๗ วิทยาลัยเทคนิคกำแพงเพชร(ครั้งที่ ๒)

ข้อ	รายการ	ทำเป็นประจำ	ทำเป็นบางครั้ง	ไม่เคยทำ
๑	นักเรียนมักนำงานวิชาอื่นมาทำ ขณะที่กำลังเรียนวิชาหนึ่ง	๙.๓๐	๓๗.๒๑	๕๓.๔๙
๒	นักเรียนพูดคุยและเล่นเพื่อนในขณะที่ครูสอน	๑๓.๙๕	๔๖.๕๑	๓๙.๕๔
๓	นักเรียนส่งงานและการบ้านตรงเวลาที่ครูกำหนด	๔.๖๕	๓๐.๒๓	๖๕.๑๒
๔	นักเรียนนอนหลับในห้องเรียนขณะชั่วโมงเรียน	๐.๐๐	๔.๖๕	๙๕.๓๕
๕	นักเรียนไม่ทำการบ้านและลอกการบ้านเพื่อน	๐.๐๐	๑๑.๖๓	๘๘.๓๗
๖	นักเรียนทำผิดจะพยายามแก้ไขโดยไม่ท้อแท้	๙๐.๖๙	๙.๓๑	๐.๐๐
๗	นักเรียนมีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย	๙๓.๐๓	๖.๙๗	๐.๐๐
๘	นักเรียนมาเรียนตรงเวลาและตั้งใจเรียน	๙๐.๗๐	๙.๓๐	๐.๐๐
๙	นักเรียนรู้จักวางแผนและเตรียมพร้อมที่จะศึกษาต่อในมหาวิทยาลัย	๗๖.๗๔	๒๓.๒๖	๐.๐๐
๑๐	นักเรียนใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์โดยการอ่านหนังสือ	๗๙.๐๖	๒๐.๙๔	๐.๐๐

จากแบบสอบถามนักเรียนเกี่ยวกับความมีวินัยและรับผิดชอบในห้องเรียนครั้งที่ ๒ พบว่านักศึกษา
ปวช.๑ แผนกวิชาเครื่องมือกลและซ่อมบำรุง วิทยาลัยเทคนิคบ้านค่ายภาคเรียนที่ ๒ ปี

การศึกษา ๒๕๖๔ มีความกระตือรือร้น เอาใจใส่ต่อการเรียน และมีวินัยและความรับผิดชอบมากขึ้น โดยสรุปได้ ดังนี้

นักเรียนมักนำงานวิชาอื่นมาทำ ขณะที่กำลังเรียนวิชาหนึ่ง นักเรียนไม่เคยทำ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๕๓.๔๙ นักเรียนพูดคุยและเล่นเพื่อนในขณะที่ครูสอน นักเรียนที่ทำเป็นบางครั้งมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๔๖.๕๑ นักเรียนส่งงานและการบ้านตรงเวลาที่ครูกำหนด นักเรียนที่ไม่เคยทำมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๖๕.๑๒ นักเรียนนอนหลับในห้องเรียนขณะชั่วโมงเรียน นักเรียนที่ไม่เคยทำ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๙๕.๓๕ นักเรียนไม่ทำการบ้านและลอกการบ้านเพื่อน นักเรียนที่ไม่เคยทำ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๘๘.๓๗ นักเรียนทำผิดจะพยายามแก้ไขโดยไม่ท้อแท้ นักเรียนที่ทำเป็นประจำมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ ๙๐.๖๙ นักเรียนมีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย นักเรียนที่ทำเป็นประจำมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ ๙๓.๐๒ นักเรียนมาเรียนตรงเวลาและตั้งใจเรียน นักเรียนที่ทำเป็นประจำ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๙๐.๗๐ นักเรียนรู้จักวางแผนและเตรียมพร้อมที่จะศึกษาต่อในมหาวิทยาลัย นักเรียนที่ทำเป็นประจำ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๗๖.๗๔ นักเรียนใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์โดยการอ่านหนังสือ นักเรียนที่ทำเป็นประจำ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๗๙.๐๖

บทที่ ๕

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมาย

เพื่อเป็นการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนให้เป็นผู้มีวินัยและความรับผิดชอบต่อหน้าที่และการเรียนดีขึ้นของนักศึกษา ปวช.๑ แผนกวิชาเครื่องมือกลและซ่อมบำรุง วิทยาลัยเทคนิคบ้านค่าย ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๗

ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง

ประชากร / กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนให้มีวินัยและความรับผิดชอบของนักศึกษา ปวช.๑ แผนกวิชาเครื่องมือกลและซ่อมบำรุง วิทยาลัยเทคนิคบ้านค่าย ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๗ จำนวน ๔๓ คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า คือ การสังเกตและการสัมภาษณ์ การพูดคุย การใช้คำมั่นสัญญาและทฤษฎีเสริมแรง

วิธีการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการทำวิจัยครั้งนี้ เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสังเกต แบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้ค่าร้อยละในการวิเคราะห์ข้อมูล

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสังเกต ข้อมูลด้านการเรียนของแต่ละวิชาและการตอบแบบสอบถามจากนักศึกษา การใช้แรงจูงใจเสริมแรงโดยให้คำชมเชยแก่นักเรียน รวมทั้งดูแลด้านการเรียนให้มีความรับผิดชอบ สนใจเรียนและติดตามจากผู้ปกครอง คุณครูที่เข้าสอนแต่ละวิชา ซึ่งนักเรียนให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นต่อการมาเรียนและการเรียนมากขึ้น ในการทำวิจัยครั้งนี้ปรากฏว่า การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนให้มีวินัยและความรับผิดชอบของนักศึกษา ปวช.๑ แผนกวิชาเครื่องมือกลและซ่อมบำรุงวิทยาลัยเทคนิคบ้านค่ายภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๔ มีความเอาใจใส่ต่อการเรียน รับผิดชอบและสนใจเรียนมากขึ้น โดยสังเกตจากบรรยากาศการเรียนภายในห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีความตั้งใจเรียนมากขึ้น มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ไม่ขาดเรียนหรือมาสาย ทำงานที่ได้รับมอบหมายและส่งงานตรงกำหนดเวลา รู้จักช่วยเหลือซึ่งกันและกันด้วยความเต็มใจ โดยดูจากการสังเกต การสัมภาษณ์ ผลการเรียนและสรุปผลการ

เปรียบเทียบจากการตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความมีวินัย ความรับผิดชอบและความสนใจการเรียน
ของนักศึกษา ดังนี้

ตารางเปรียบเทียบความมีวินัย ความรับผิดชอบและความสนใจการเรียน
ของการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกรเรียนให้มีวินัยและความรับผิดชอบของนักศึกษา ปวช.๑
แผนกวิชาเครื่องมือกลและซ่อมบำรุง วิทยาลัยเทคนิคกำแพงเพชรภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา

๒๕๖๗
(ครั้งที่ ๑ และครั้งที่ ๒)

ข้อ	รายการ	ครั้งที่ ๑			ครั้งที่ ๒		
		ทำเป็นประจำ	ทำเป็นบางครั้ง	ไม่เคยทำ	ทำเป็นประจำ	ทำเป็นบางครั้ง	ไม่เคยทำ
๑	นักเรียนมักนำงานวิชาอื่นมาทำขณะที่กำลังเรียนวิชาหนึ่ง	๗๖.๗๔	๑๓.๙๕	๙.๓๐	๙.๓๐	๓๗.๒๑	๕๓.๔๙
๒	นักเรียนพูดคุยและเล่นเพื่อนในขณะที่ครูสอน	๖๙.๗๗	๒๕.๕๘	๔.๖๕	๑๓.๙๕	๔๖.๕๑	๓๙.๕๓
๓	นักเรียนส่งงานและการบ้านตรงเวลาที่ครูกำหนด	๗๒.๐๙	๑๘.๖๐	๙.๓๐	๔.๖๕	๓๐.๒๓	๖๕.๑๒
๔	นักเรียนนอนหลับในห้องเรียนขณะชั่วโมงเรียน	๕๘.๑๔	๒๕.๕๘	๑๖.๒๘	๐.๐๐	๔.๖๕	๙๕.๓๕
๕	นักเรียนไม่ทำการบ้านและลอกการบ้านเพื่อน	๗๔.๔๑	๑๖.๒๘	๙.๓๐	๐.๐๐	๑๑.๖๒	๘๘.๓๗
๖	นักเรียนทำผิดจะพยายามแก้ไขโดยไม่ท้อแท้	๔๑.๘๖	๔๔.๑๙	๑๓.๙๕	๙๐.๖๙	๙.๓๐	๐.๐๐
๗	นักเรียนมีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย	๔๖.๕๑	๔๖.๕๑	๖.๙๘	๙๓.๐๒	๖.๙๗	๐.๐๐
๘	นักเรียนมาเรียนตรงเวลาและตั้งใจเรียน	๔๔.๑๙	๕๑.๑๖	๔.๖๕	๙๐.๖๙	๙.๓๐	๐.๐๐
๙	นักเรียนรู้จักวางแผนและเตรียมพร้อมที่จะศึกษาต่อในมหาวิทยาลัย	๒๕.๕๘	๔๖.๕๑	๒๗.๙๑	๗๖.๗๔	๒๓.๒๕	๐.๐๐
๑๐	นักเรียนใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์โดยการอ่านหนังสือ	๔๑.๘๖	๔๖.๕๑	๑๑.๕๓	๗๙.๐๖	๒๐.๙๓	๐.๐๐

จากแบบสอบถามนักเรียนเกี่ยวกับความมีวินัยและรับผิดชอบในห้องเรียน เมื่อนำผลสรุปของ

การตอบแบบสอบถามครั้งที่ ๑ และครั้งที่ ๒ พบว่าการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนรู้ให้มีวินัยและความรับผิดชอบของนักศึกษา ปวช.๑ แผนกวิชาเครื่องมือกลและซ่อมบำรุง วิทยาลัยเทคนิคบ้านค่ายภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๓ มีความกระตือรือร้นเอาใจใส่ต่อการเรียน และมีวินัยและความรับผิดชอบมากขึ้น จากตารางพบว่า ในการตอบแบบสอบถามครั้งที่ ๒ นักเรียนมีพฤติกรรมดังกล่าวมากกว่าครั้งที่ ๑ หากพิจารณาในภาพรวมจะเห็นได้ว่าดีขึ้นอย่างเห็นได้ชัด คือ นักเรียนไม่นำงานวิชาอื่นมาทำขณะที่กำลังเรียนวิชาหนึ่ง ไม่คุยและเล่นเพื่อนในขณะที่ครูสอน ส่งงานและการบ้านตรงเวลาที่ครูกำหนด ไม่นอนหลับในห้องเรียนขณะชั่วโมงเรียน ทำการบ้านและไม่ลอกการบ้านเพื่อน ทำผิดจะพยายามแก้ไขโดยไม่ท้อแท้ มีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย มาเรียนตรงเวลาและตั้งใจเรียน รู้จักวางแผนและเตรียมพร้อมที่จะศึกษาต่อในมหาวิทยาลัย และใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์โดยการอ่านหนังสือ ทำให้นักเรียนสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนรู้เป็นผู้มีวินัยและความรับผิดชอบต่อหน้าที่และการเรียน ส่งผลให้การเรียนรู้ดีขึ้น และเป็นผู้ที่มีความสำเร็จในชีวิตตามจุดหมายที่ตั้งไว้

ข้อเสนอแนะ

ควรมีการติดตามอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง ควรมีการติดตามอย่างต่อเนื่อง ครู ผู้ปกครอง นักเรียนและผู้ที่เกี่ยวข้อง ควรร่วมมือกันแก้ไขและสะท้อนปัญหาต่าง ๆ ของนักเรียน ทำให้นักเรียนมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและการเรียน

บรรณานุกรม

โยธิน คັນสนยุท และคณะ. จิตวิทยา. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ, ๓๘๑ หน้า.

๒๕๓๓.

จีราภา เต็งไตรรัตน์ และคณะ. จิตวิทยาทั่วไป. พิมพ์ครั้งที่ ๔. กรุงเทพมหานคร:

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๓๖๔ หน้า. ๒๕๓๓.

ฉันทนา ภาคบงกช และคณะ. การสำรวจคุณลักษณะทางวินัยที่พึงประสงค์ในสังคมไทย.

กรุงเทพมหานคร:

สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ๒๕๓๙

จุมพล หนิมพานิช และคณะ. จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง. ๒๕๔๒